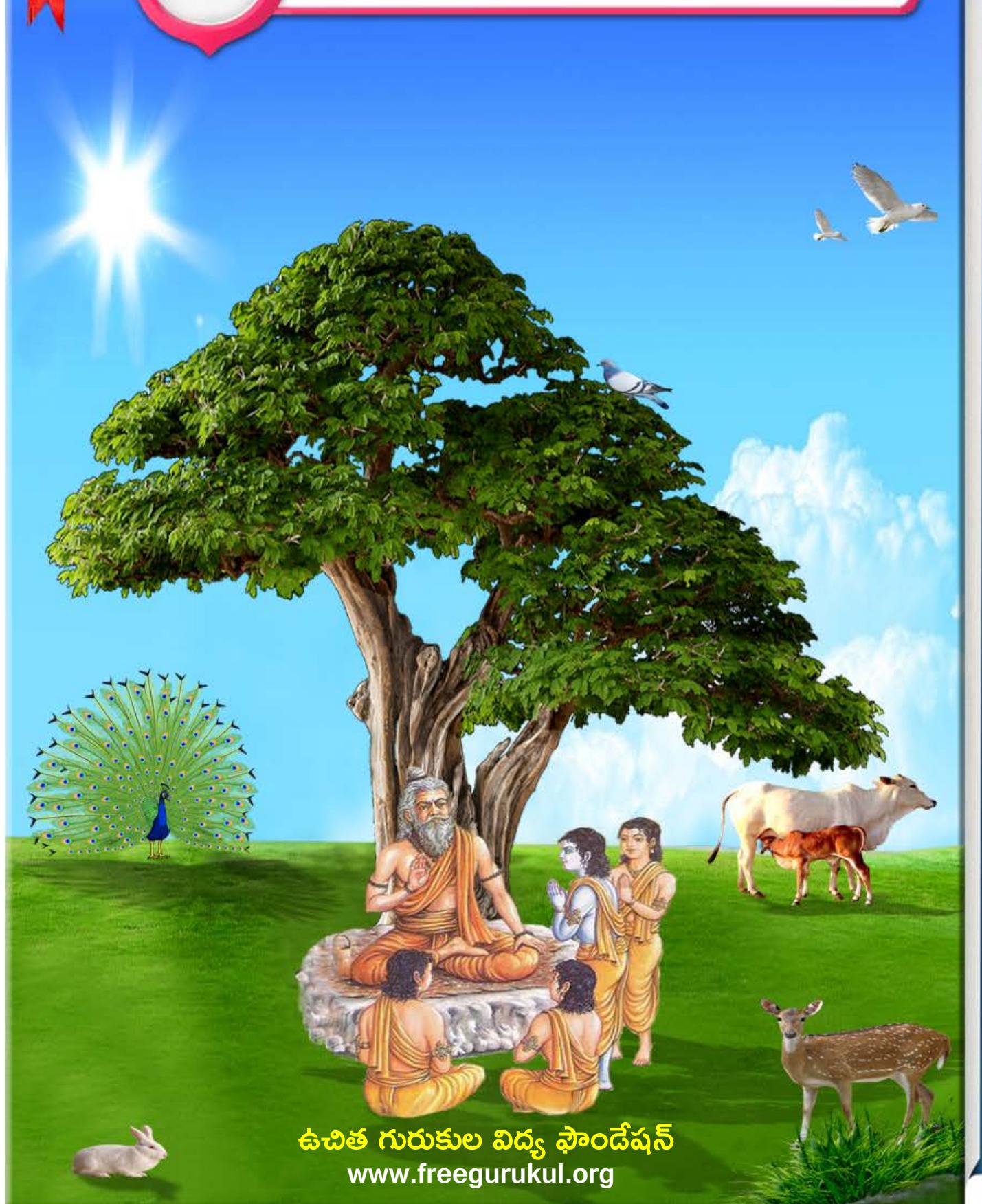

గీతలు

అద్వైత సుధానిధి-అవధూత గీత

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేష్టన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దిక్షిముని

గురు వెన్కటేశ్వర ముహార్షి

గురు శుక ముహార్షి

గురు నారద ముహార్షి

గురు వాస్తవికీ ముహార్షి

గురు కృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమం

గురు దివిదాస్

గురు కశ్చేర్ దాస్

గురు నైఱస్య మహా ప్రథము

గురు నాన్క్

గురు రామచేంద్ర స్వామి

గురు నీరబ్రహ్మండ్ర స్వామి

యోగి మేమన

అస్క్రూదాచార్య పర్యంతాం

గురు రఘు ముహార్షి

గురు యోగానంద

గురు శక్తివేదాంత ప్రథమాద

గురు మాయాశ స్వామి

గురు విద్యాల్కాశాసంగిరి

గురు రంగ్రేష్మిల పరమామార్య

పందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ (డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకలించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియజేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ పొందేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్కరణ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు ప్రాసినట్టయితే లేక సేకరిస్తే మాకు తెలియజేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిజేయటకు, భాగస్వామ్యం ఆగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రభించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, బిగుమతి(డోస్టోప్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ అప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తిజ్ఞానం, ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలోని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైట్ అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకోన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేబి ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందలికి అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య పొందేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పొద సమర్పణమన్న

ಭಾರತ ಪ್ರಭುತ್ವಪು ವೆಬ್ ಸೈಟ್ - ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಅಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books

Title: Ramayanam

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language: Telugu

Scanning Centre: Any Centre

Clear Search

Presentations and Report

Statistics Report

Status Report

Feedback | Suggestions | Problems | Missing links or Books

Click here for PDF collection
DLIMIRROR at IICAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

Click Here to know More about DLI Now!

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritIIT TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnna University NEW!

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వవేకానంద

“దొనాలలోతెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శేషమైంది! దాని తరువాతిది లోకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అనుదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ పూడ్చలలో నిలిచి బోకూడదు. లోకమంతటినీ అవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రవారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. స్వాందవ వేదాంతం ఎన్నదూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారు, మతప్రవారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్లిన సన్మాసిని నేనే అని చెప్పేవారు, తమ జ్ఞానిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచేతుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొఱధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జిచిపించి, లోకిక జ్ఞానాన్ని సంఘనిర్మాజ విజ్ఞానాన్ని విరివిగా ప్రవారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజుా పుష్టుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్చటంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాచంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవసరంచించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమాత్మిక ధర్మాలను బోధించదానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికి భారతదేశంలో కొన్ని సంస్కలను నెలకొల్చాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్టులు, జవసంపన్ములు, బుఱువర్తనలు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా వరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చారక్తి తక్కిన శక్తులన్నీటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్కార భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లోంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్టం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోనీ మహాస్వత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించదానికి తంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తాంది. ఆనేక శతాబ్దీలూగా ప్రజలకు క్షద్రసిద్ధాంతాలు నేర్చడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దీల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయట్టాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్నానరూపులమనే మాటను వినదానికినా వారెన్నదూ నోచుకోలేదు. “సీచాతిసిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ వఖిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. *

శ్రీజగ్దారవిశ్వనాథభాతయేనమః.

అ దైవత్సు ధాని ధిం

— గ్రంథము —

ఆయుధవభూగము.

— :0: —

శ్రీదత్తాత్రేయమహార్షిచే గచియింపబడిన
అనధూతగ్రంతిత - అచలము.

ఇది

రాజమండ్రి వాసస్ఫుండగు
ప్రటీసపు - ఎంకచేశ్వరునిచే,
అంధ్రతాత్పూర్వము ప్రాయముడి

రాజమండ్రి వాసస్ఫులగు
చెల్లుగారి - రామశాస్త్రి రాజయోగిగారిచేతను,
ఎంటపాకు వాసస్ఫులు
వింజమూరి-వీరరాఘువాచార్యులుగారిచేతను
(శేఖక ప్రమదగారి జనితనిపోసంబులు లేకండునటుల పరిస్కారింపబడి

చెస్తు పుర్ణి:

స్తార్ ఆఫ ఇండియా మహిదౌత్సరణాలయందు
మద్రింపబడి ప్రకటింపబడియుం.

మొదటికూర్చు 1000 రుక్కలు.

శుభ మాత్రం

తృజ్యాదురుచిక్షనాధావధూతమేనమణి.

పి జ్ఞా ప న . భ్రం

శ్లో సువ్యాదయులారా!

అగ్రహించక నాప్రార్థన సంపూర్ణముగ వినగోరెడ.

సీ॥ ఆత్మవృత్తులనెడియంబుధులింకునే యచలాత్ముయనుబడబాగ్ని లేక | వికటాయమదైశైలనికరముల్ పగులునే ధరణిశ్చలపజ్జధారనేక | యామణాత్రితముమతేభంబులడగునే పరిపూర్ణమనెడు కేసంయుచీక | మేనునేననుగాథి మేఘంబువిచ్చునే శైషాతయను వాయుసిట్టిక | పరమపదనిర్మణానంతనిరుపమాన వస్తువీషీంపగ్గలునేవరీరహిత | సలలితానందగురుకృపాంజనములేక హార్షిహర విధాత్మలక్ గున నరశిచూడు॥

సీ॥ ధరణిసంసారిసంతాపాద్మదీరునే గురుదాస్యమనుహామకరుడులేక మదవృత్తియనుపెద్దమతేభమణగునే దేశకార్ధమృగాధిష్ఠములేక | శత్రుషటాఖీలసర్పంబులడగునే గురుకృపయనుఫలగేశ్వరుపులేక | మమతభావంబను హిమమెల్లదొలగునే దేశికధ్యానార్థదీప్తిలేక | పరమపదనిర్మణానంతనిరుపమాన వస్తువీషీంపగలునేవరీరహిత | సలలితానందగురుకృపాంజనములేక | హార్షిహర విధాత్మలక్ గున నరశిచూడు॥

సీ॥ తుగ్గుశ్వరూపపరక్కిశిరుండుగూటునే బయలనుజానకిభ్రంలేక | అభిమానమనుగంభీరాంబువ్యలింకునే పరమపతార్థాగీరుచిలేక సత్యానృతాఖీలసర్పంబులడగ్గునే పరమాత్ముయనుఫ్యోరబ్హాశేక | చెతన్యమనెడుజీమూత్మబువిరియునే సత్యాత్ముయనుప్రభుజనములేక | పరమపదనిర్మణానంతనిరుపమాన వస్తువీషీంపగల్లుకే వర్గపాత | సలలితానందగురుకృపాంజనములేక హార్షిహరవిధాత్మలక్ గున నరశిచూడు॥

అని జెప్పియున్నది. గనుక సద్గురుచరణంబులకై వెదకి వెదకి చతుర్వీధ శిశ్రూపలంజేసి వారి కరుణను భూంది క్రమాభ్యాసంబున సాంఖ్య తారకామనస్క్యాచల భావములను గురు కరుణాచే ధైలనుకొని జీవనుక్కులై యుండుటయే మనుజజక్కుకు సాఫల్యము. అట్టి సంగతిలో ముప్పాతిక మందిజనులు అవిద్యా విజేషంబున మాయోబడి యుండిరి. ఎవరైని వారి యదృష్టవశముచేత గురుకర్మణకు ప్రాత్రులైననో వారిని ప్రాకృతులుజూచి “వేదాంతము నేర్చుకొను వానికి మతిబోయి సంసార మును వదలివేసి సస్యసించును” అను ఆడసామితను సాధికమునకు దెచ్చు టుకై ప్రయత్నింతురు. తాముతరించుటనున్న మైయుండగా సేవరైన గురు పాదమును బట్టినచో ప్రాకృతుల్లరుజేరి వానికి పూర్వము మతిబోకు న్నను యిప్పాడు మతిబోనునడ్లు చేతురు. ఎట్లనగా! ఏపు పెద్దవేదాంతి అయినాడండీ? వేదాంతములోజేరి వెధవల్లో పొందుచున్నాడండీ? సంసారికి వేదాంతమెందుకు. భార్యాపిల్లలోఁ సుఖముగావ్యండి నాఱుగు డబ్బులు పోగుళేనుకొనక పీణికి వేదాంతమెందుకో? పీణిం ఆభరునకు సంసారమును వదలివేసి బైరాగియగును. అను మొదలగు సంగతులు పీణిజేవులం ఒడగానే నదివరకు బైరాగికాకుస్నను ఆహైన్వైతవాసనగలు గుటచే దీనిని నదలాలేక, ఆభరునకు బైరాగియే యగును. ఆతండ్రీ న్ననే కొరతలేదుగాని ప్రాకృతులు మాత్రము పాపమును మూలగట్టు కొనుచున్నారు. వేదాంతమందు సంసారములో వ్యండగూడదనియుపు సస్యసించమనియు, లేదు. సద్గురుమూర్తి దొరకక భావంబుచెడి బైరాగులుగు గొందరగుచుండిరి. అందు మా కూటుంబు సంగతియే కొంత ప్రాసేద. శ్రీజగద్గురు విశ్వాసాధావధూత వారికి రెడ్డి జెంకట సుబ్రహ్మణ్యముగారును, తణికెళ్ల లత్యయ్యగారి కుమారుడు జేమయ్య గారును, మంతిన వెంకటరత్నము గారును, నేనును, యింకాయితరులును శిష్యులుగలరు. మాలోమంతిన వెంకటరత్నముగారు తానుతారక దీషునపొంది మరికొంత కాలంబునకే ఘృతిజెంచరి. ఆయన శిష్యండును ప్రస్తుతంబున కలినిబాపుచుండిన మహానుభాపుండై కలిజనులలో భ్యాతిబొందిన నాతం తరును, అగుయడ్ల రామదానుగారొక హారికథను అచ్చు వేయించినారు. పూర్వము ఏ మహానుభాపుండైనను హారికథను రచించినచో హారిశ్చుంద్రోపాభాగ్రమమనియో, కుచోసాభ్యాసమనియో, యేదో ఓక జీరు

పెట్టి వారలుతరించిన సంగతియంతయు వ్రాశిరి. ఈ రామదాసుగానై తేనో “యడ్డ రామదాసుని హారికథ” యనియే వేరుపెట్టి గ్రంథమును రచించి సుచ్ఛితీంపించిరి తన్న తామోచ్ఛుకొనిన నెట్లుండునో నంద రకుడెల్ల మేకదా? ఆగ్రంథంబునే శ్రీమాతౌ నందులవారి శిష్యులు విశ్వనాథా వధూతవారును, వారిశిష్యులు మంత్రిన వెంకట రత్నము గారును, వెంకటా చార్యులుగారి శిష్యులు తామనివ్రాశిరి. విశ్వనాథా వధూతవారిగురువులు శ్రీశంకరానందులవారుగానిమోత్సాహానందులవారు గారు, గురువరంపరమే దెలియదనియిందులోనే దెలసినదిగదా? మంత్రిన వెంకట రత్నముగారు తారకులై యుంటుండగా ఆయనకు తెలియని అమసస్తుబోధయు నచలబోధయు యూరామదాసుగారి కెల్లుడెలసెనో తెలియదు. ఇప్పిగురువు లందరును బయఱుదేరుట చేతనే కలియిందు వేదాంతు తెక్కువఱురి. తనతరింపులేని తత్పురుషుల పాదంబులంబ్భానిన మహానుభావు తెంతతరింతుగో పెద్దలకు విశదమేగదా? ఇటుల వేదాంత మంత్రయు వెదజల్లియుండుటచే వేరులేని మొక్కమొలచిన దన్నుట్టున్నది. గాన వేదాంతమనవైపిదో గ్రహించి ఆశీర్వరుల గనుంగొని వారిపాదం బులంబ్భాని తరించు ప్రాకృతులకును, అచలమైప్పిదియో నరుంగక పోటు కూటికై శిష్యులుతేష్టు గురువులకును, ఆట్టివారి శిష్యులకును, ఇంతర పామర జనులకును, సులభముగా బోధయుగునటుల మహాపెద్దలచే వ్రాయబడిన గ్రంథంబులు జేట్టి ముద్దింపించితిని. గాన శ్లో || శిలాభావం పరిత్యక్తా ఇనభావంచక్కాయేత్ | ఇనభావం పరిత్యక్తా ఆత్మభావంచ క్కాయేత్ | ఆత్మభావం పరిత్యక్తా ఆచలభావంచక్కాయేత్ | ఏవం విష్ణువ సంప్రాప్తసెననో శుంర్ఖ సంస్థయ్య | అనువచన ప్రకారము ముక్కిని బొందుటకై ప్రయత్నించి నాయుద్యమమ్మును గొనసాగింప ప్రార్థించెద. ఒకవేళమారు సీనికి ద్రవ్యాపేతుచే నిల్చుకేయుచున్నాడని యనుకొనెద రేమో? అదిగారు. గ్రంథంబులన్నియు వెల్లడియైనచో బసులకై మూలకంబగు సంసారంబు మరల గలుగుప్రిండ పామరుతెల్ల జేనుకొనెదరను ఉపాయేగాని ద్రవ్యార్థనకై గాదు. వేదాంతముపదేశమయినచో మరల నంసారంబు గఱుగునుటకు సామ్యమేమందురేమో? అందుకే శ్లో || స్నానంతే నమస్తతీతసలిలే సర్వాపిదత్తావఃిః యజ్ఞానాంచ సహస్రమిష్ట మథలా దేహిష్టు సంత్రప్తతాః | సంసారాష్ట్ర సముద్రుతాస్ప్రఫితర

తెల్పోక్క్యపూజోచ్చేప్యయం యన్యబ్రిహ్తా విచారణకొమపి సైర్డ్యంమస్తి
 ప్రాత్ముయాత్ || నులంపవ్విత్రంబననికృతార్థావిశ్వింధరాప్యాపతీచయేనా
 అపారసంవిత్సుఖసాగ రేస్ట్రేట్ లీనంపర్చైప్పుణి యన్యచేత్యః|| ఆఖిపెద్దలు
 చెప్పియున్నారు. గురు వాక్యము, శోత్రువుప్రాంతరము, అనుభవము,
 మూడును సరిపోవలెను గదా. ఈ క్లోకారమటల సరిపోవుచున్నది.
 గాన నా యద్వయమును నెరవేర్పు నెల్లరు ప్రయత్నింతురు గాక. ఈ
 ప్రస్తుతమునకు ఖరీదు రు. 6-0-0 లు అయితే గురుపుత్రులు కొనలేమ
 నియు సాంఘ్యతార కామనస్కాయచలములను విడదీసి భాగములుగ
 ముద్దింపించుమనియు గోరుటచే నాలుగు బుక్కలుగా విడదీసి వేరు
 వేరు ధరలనుంచితి.

వేదాంత గ్రంథము లనేకముగా ననుభవముగా ప్రాయబడినవి
 వున్నవి. మసవిద్యను వృథిచేయ దలచినచో నామురాలింపుపు. ప్రతి
 గ్రంథమును బూర్జిగ నచ్చుతీంచి ప్రకటించుటకై ద్రవ్యసహాయముగా
 వలెను. ఆందుచే ఈగ్రంథములన్నియు నెలకు 40 పుటలంవంతుని ప్రతి
 కారూపముగా ప్రకటింప దలచితిని. గురుపుత్రులందరును నాయుద్వయ
 మును నెరవేర్పు బుయత్తించి చందాదారులుగ జేరుదురని దలచెద.
 గురుపుత్రులకు ఒక రోజున కూటమునకై యగుభర్షింత మైనను చందా
 యేర్పరచితేదు. గ్రంథములన్నియు వెల్లడియగును. చందా సంవత్సర
 మునకు పోసేజితో 3-0-0లు మాత్రమే. సాలునకు రమారమి సిఱి
 చేజీల గ్రంథములగును.

ఇట్లు,

 పట్టిసత్తు-వెంకటేశ్వరుడు.

శుభమత్తు.
శ్రీజగ్నిరూప విశ్వనాథాపథుపర్యేనమః.

అ దైవతసు ధాని ధి.

అయిదవభాగము-అచలము.

అంధతాత్పర్యసహిత

అ న ధూ త గీ త.

అధప్రధమోఽధ్యాయకః.

శ్రీదత్త ఉపవాచ.

శ్లో॥ ఈశ్వరానుగ్రహాదేవ పుంసాముదైవతవాసనా
మహాధ్యయపరిత్రాణా ద్విప్రాణముపబూయ తే॥

ఆవతారిక॥ శ్రీదత్తాత్రేయ మహాధ్యయపవాచలంబునమండి తపంబుచేయుటరిని,
స్వామి కార్త్రికుండను సవధార్శవచ్చి సమస్తారించి యోస్తామి! స్తాకు అమ్రైత్రవిధిని,
సుమగ్రముగా నానీతియ లలయునని యదుగుగా దత్తాత్రేయుడు విష్ణువు సంధూ
తసిదు ఆవధార్యయగు స్వామి కార్త్రికునకు తెప్పించిథంబు సిగ్రంథరూపముగా లోక
మను బ్రసిధ్యంబయిసది.

తా॥ దత్తాత్రేయులు చెప్పుచున్నారు. ఓఽఽవధూతా! బిషము. లోకములు
మనుఖులకు ఈశ్వరానుగ్రహము గిరిగిసంగాని యైదైవతవాగన కలుగదు. ఈశ్వరుడను
గ్రహించిన యొడల స్తుత్యతినిగలుగును. గొప్పతైన సంసార భయమునుయి రక్షించుట
కలన బ్రసిత్తములకు పడైతే తాసన గలుగును.

అవధూత ఉపవాచ.

యేసేదంపూర్ణార్తింసర్వ నూత్స్త్ర్యనై వాత్స్త్ర్యన్త్త్ర్యని
నిరాకారంకథరవదై హృథిన్నంశివమవ్యాలుమౌ.

తా॥ ఆశ్రమాలో చెప్పుచున్నాడు. ఈ జాంపంతయుండ్లు పంచాంగుచ్ఛామి
తాననే యుపకరణముచేత కనణండే నింపింపబడినదో అమ్రైత్రముకంటే విష్ణు.

అ ప్రైవేట్ ను భావించి.

దోగానట్టియు, నాకన రహితుడైనట్టియు, నిరాకారుడగు పరమాత్ము ఏఖిధముగా నమస్కరించు. నమస్కరించు విధము నానీయ కలియుని భావము.

పంచభూతాత్మకంవిశ్వం మరీచిజలనన్నిభమ్
కస్త్రప్యాఘానమన్మర్యామహమేకోనిరంజనమ్॥

• తా॥ ఒక త్రంతయు పంచభూత మయమయనదియు, ఎండమాత్మలయందలి జల మువరె భ్రిమాత్మకమైనదియు, ఒకఉనేయయయుండి నిరంజనుడైనైన నేను ఎవనికి నమస్కారము చేయుదును? సర్వమున్నేసెప్పుడు సమస్కార మెవ్యాకి చేయాడును?

అతేవకేవలంసర్వం భేదాభేదోనవిద్య తే
అస్తినాస్తికథంబుయాం విస్తృయ్యప్రతిభాతిమే॥

తా॥ మజియు ఓస్సామి! సమష్టమైతు దృశ్యప్రపంచము కేకలము ఆత్మయే గాని వేత్తాకటిలేదు. భేదముగాని ఆభేదముగాని లేదు. ఉన్నదని గాని లేదని గాని రేలాగున చెప్పుదును? తాబమయైనై నాచ మిక్కిలి విస్క్రయము కలుగుచున్నది.

వేదాస్తసారసర్వస్వం జ్ఞానవిజ్ఞానమేవచ
అహమాత్మైనిరాకార స్వర్వవ్యాప్స్వభావత్తు॥

• తా॥ వేదాంతసారము త్యుక్క సర్వము నేనే అయితిని. జ్ఞానము విష్ణుసమును నేనే త్యైతిని. సర్వవ్యాపిత్యై స్వభావమువలన నిరాకారుడైన నేనే పరమాత్మనయిరచిని.

యోవైసర్వత్తుకోదేవో నిష్కటోగగనోపమ్యా॥
స్వభావనిరక్తలశ్చిద స్నమవాహంనసంశయ్యా॥

తా॥ ఎవడు సర్వత్తుకుడైన దేవుడో, నిష్కటంయైడై గగనమతో సమాపుడో, స్వభావనిరక్తుడై వ్యధుడై ఎవడుండునో, ఆటి పరమాత్మ నిస్పంచయమునా నేనే తయి యున్నాను.

అహమేపావ్యయోఽన్న ను శుద్ధవిజ్ఞానవిగ్రహం
సుఖంద్యుఖంనజానామి కథంకన్యాపివర్తతోఽం

లా॥ నాకములేక యపరిచేయడైనై కేవలజ్ఞానమే స్వరూపము గలిగిన వాడను నేడే గాని పరమాత్మకురైథిస్తుండను కాచు. నేను సుఖమును దుఃఖమును పొతుఁగను. ఎకరికయిన నవి యెట్టుగానుండును? ఉండినేకవి నా తాత్పర్యము.

నమూనశంకర్మశుభంమే నకాయికంకర్తుశుభంమే
నవాచికరకర్తుశుభంమే జ్ఞానామృతంశుద్ధమతీంద్రియోఽహమ్యై॥

తా॥ నాయుక్క— హనసిక కర్మయేదియు శుభాశుభమలు గలదియైయుండదు. నా శారీరక కర్మయేదియు శుభాశుభమలు గలదియై యుండ లేదు. నా యుక్క వానిక స్వయంభ మయిన యే కార్యమ శుభాశుభమలు గలదికాదు. ఆశింధియుడైన నేనుజ్ఞానానంద స్వరూపుడైన నుద్దపరో బ్రహ్మస్వరూపుడను.

మనోవైగగనాకారం. మనోవైసర్వేచిముఖిమ్

మనోఽతీతంమసన్సర్వం నమన్యపరమార్దతః॥

తా॥ మనస్సు గగనదృష్టినది. మనస్సు పరవ్యతి వ్యాపించునది. మనస్సును అతిక్రమించినది మనస్సు. (ఈరొడ మనశ్శబ్దము పరబ్రహ్మ గ్ర్హికము, శౌదటి మన శ్శబ్దము మాససార్దకము) పదమార్దములన మానసమేలేదు..

అన్నమేకమిదంసర్వయిం శ్రీవాత్సతంనిర్నయమ్॥

- పశ్యమికథమాత్సునం ప్రత్యక్షంవాతిరోహితమ్॥

శాసన ఒక్కడనే, వ్యవహారితమై సగ్గున్నాళిపిల్లె అంతర్భాషార్థములు లేక యండి యూజింబంతయు సేనే ఆయయుండఁగా ప్రత్యక్షమగా నున్నట్టిగాని తిర్ణపోతుఁడెనట్టిగాని ఆత్మను ఎట్లుగా చూచున్నాను. చెప్పనటయాను.

త్వమేవమేకంపొకధంనబుధ్యనే మమంపొనర్చైషువిమల్పమవ్యయమే సదోదితో ఒసిత్వమఖండిత్పుషభో దివాచనకంచకధంపొమన్యనే॥.

తాగు ఓ దక్కాలేయ ప్రభూ! నీవు సమానముగా సర్వ్యోక్మములయందు విచిపింపడి బిడి నాళనరహితమైన యైత్వత పర్బిషాము ఎట్లుగా తెలియక సన్నాశ. నీవు అధం దిక్కమైన విక్రమము గలవాడ్డతై ఎల్లప్పు దురయించుచున్నాశ. ఘఱు అని రాల్పి అని అనుసంశోధివానిని ఏమిగా తలంచుచున్నాశ.

శ్రీద తృతీవాచ.

ಅತ್ಯಾನಂಸತತಂವಿದ್ವಿ ಸರ್ವ ತ್ವೇರ್ಕಣಿರ ನೃಮಂ

ಅಪಂಥ್ಯತಾವರಂಥ್ಯಯ ಮಾಳಿಂಭಾನ್ಯ ತೇಕಧಮ್||

తా॥ దత్తాత్రేయుడు చెప్పుచున్నాడు. ఓయి తుఫహాతా! నిష్ఠ నిరంతరవిగా నెఱంగము. సర్వప్రదేశమలయందును, రక్షితియైడై జగద్వ్యాఘ్రప్రండై యున్నాడని యాత్మమ దలికిశిమ్ము. నేను ధ్యానము చేయువాడను. ధ్యాయుడైడై (ధ్యామింపడ దిన పరతర్వమను) యున్నాను. అఖండమయిన వస్తున్న? ఎప్పుడు ఏరిధిషుగా భండిం పటుడవి కొపము.

అ దైవత సు ధా ని ధి.

నహాలోనమృతో ఉసిత్వం నతేదేవ్యాకదాచన
సర్వంబహైత్తుతివిభ్యాతం బ్రహ్మతిబహుధాత్మతిఖి॥

తా॥ నీవు త్రయ్యునూరేదు. చావను చాఘ్వు. నీ కెన్న దును దేవమారేదు. సర్వం బ్రహ్మ అని ఆంతర్యు బ్రహ్మయై. అని ప్రసిద్ధమగా క్రూతి అసోకవిధములకైప్పుచున్నది.

• నభావ్యోభ్యంతరో ఉసిత్వం శివస్యార్వైతసర్వదా
ఇతి స్తుత్యంథంథా॥ నొంపి ప్రథావసిషిశాచవత్తు॥

తా॥ నీవు భాష్యాముసందు సంతరంబు సను గలిగియున్నావు. మజీయు సౌల్ల ప్వాడైల్ల ప్రదేశములందును సచ్చిదాసందమూ త్రికి. భార్యాతిగింపాడైవై పిశాచమువరె ఇచ్చుచును నానా ప్రదేశములయందేలి తిరుగుచున్నావు. ఆతిరుగుబెల్ల వ్యుదమని తాత్పర్యము. (ఆవఫూతలు సిలుకడరేక సర్వప్రదేశముల సౌల్లపుదు తిరుగుచుండుట మర్యాదయై యుస్సు ది. ధాని నిపుణు దత్తాత్రేయులు నూషించిరి.)

సంయోగశ్చవియోగశ్చ వర్తతేనచతేనమే

నత్వంనాహంజగస్నేదం సర్వమూత్తైవకేవలమ్॥

తా॥ నావు గాని నీవు గాని సంయోగము లేదు. వియోగములేదు. నీవు లేవు. నేను లేను. ఐగతు లేదు. ఇకను సర్వము ఆత్మముకటి మాత్రమే నిచ్చయము.

శ్రీవిషంచకస్యాస్య వైవాసిత్వంనతేవున్ధః

త్వమేవరమంతత్వ మత్స్యకింపరితప్యనే॥

తా॥ శబ్దిస్పుగ్గ రస రూప ఖంధములసేడి యింయిదు విషయములకును నీవు గోవచుడువు కావు. నీ కాశ్యాదలును గోవచరములు కావు. నీవు వారియం దధిలాప లేక సంచరించెవు. కావున నీకే పరమ తత్త్వమత్తుయైయున్నావు. ఎందుకఱ నీవు పరితపించు చున్నావు? పరితపించు సవరసము లేదని భావము.

జనక్తమృత్యుర్వ తేవిత్తం బధమోక్షేశుభాసుభా

కథంరోకిషిరేవత్తు న్నామమూపంనతేనమే॥

తా॥ ఓఽత్తు! ఎందు సమిత్తమై కోదనము చేచెదను. ఉండుము. నీకు జనక్తములేదు. మృత్యువులేదు. నీకు చిత్తము శైయ. బంధుము లేదు. సౌతుము లేదు. శుభాశుభముగు లేవు. నాములు లేదు. రూపమ్ము లేదు. నావను లేదు. నీకను లేదు. కోదనముకు గాగామేయి. నీవు పరిషథుడైవై ప్రశ్నాత్మక్తుత్తుతిమి.

అష్టావాచిత్తం కథంత్తు నొంపి ప్రథావసిషిశాచవత్తు॥

అభిస్సుం పక్ష్యచాత్మాసం రాగత్యాగాత్ము భధవు॥

శా॥ ఏమి యాక్షర్యమిది? చిత్తస్వరూపుడా! ఎందులన భ్రమపడి పికాచవు
లాగున హరాక తిరిగడత్తు? నీవు ఆత్మమ అభిన్ను నిగా దలంచుచు. రాగ దైసోదులన వద
లిచేయుచు, ఆటుల వడలిన కాదుంచున. సుఖంతుఁడుతు కాదలపుచు. కమ్ము.

త్వమేవతు త్వంహి వికారపేజితు
నిష్టమ్ముమేకంహి విమోహి విగ్రహమ్
నషేచరాగో హ్యాధవావిరాగః
కథంకొనంత ప్రసికామ కామత్యః॥

శా॥ నీవే వికారవర్ణితుడైన తత్క్షమతు. భయకంచులు లేక యాస్తియమైన
పూత్తస్వరూపమైన వాడత్తున నీఁడే. నీవు రాగముగాని విరాగముగాని లేతు. కామము
లనుకోరుచులన నీ వెట్లు తపింపుఁడుడును? తపింపుఁడుని భూతము.

వద న్నిత్తతయ స్వర్యానిగ్గణం శుద్ధమవ్యయమ్!
అశరీరం సమంతత్వంతన్నాం విధి నసంశయ్యః॥

శా॥ సుష్టు ప్రతులును, పరతత్త్వమును నిర్మాణిగాను, నాళరహితునిగాను,
ళరీర ఉపిత్తునిగాను సమునిగాను కెప్పుచుస్తు వి. ఆ తత్త్వమును సమ్ముగా సెఱుంగాను.
సంశయములేదు.

సాకారమనృతం విధి నిరాకారం నిరన్తరమ్!
ప్రతత్త్వ్య పదేశేన నశ్వరర్భవ సంభవ్యః॥

శా॥ సాకారమైనదంతయు సబ్దమని ఐలిసికొనుచు. నిరాకారమయినకి సమ్మ
కాలమయినదిగా డెలిసికొనుచు. ఈ తత్త్వ్యపదేశము చేతను నీక ప్రసరుత్తుత్తి లేదు.
గావున నిస్సంశయమగ సుభంపుచు.

విక మే వసమంతత్త్వం వదన్నిహివిపశ్చిత్యః
రాగత్యాగా త్వాన్నిత్తుమేకానేకంనవిద్య తే॥

శా॥ విద్యాంశులు తత్త్వమును సముగాను ఒక్కఁచేయయినదిగాను చెప్పుదురు
రాగాయాలను విడచుట లభస్తుతేచిత్తుమ వికమగాను ననేకమగాను నుండదు.

(అవధూత ఉపవాచ)

అనాత్మరూపంచ కథంసమ్మాధిరాత్త స్వరూపంచకథం సమాంధి
అ స్తీతినాస్తీతి కంధ సమాంధి ర్తోక్షస్వరూపంయది సర్వమేకమ్॥

శా॥ ఆవధూత చెప్పుచున్నాడు. అనాత్మరూపమని ఏలాగున నిర్మయముకి ఉన్న జీతని లేదు. అని యొలగు వక్కయముకి

ఇచ్చియంతయు పొత్తుస్వరూపమని యంచిగాడా? హౌకు స్వరూపమైన పశుమనక్కు దినిని గమగొనసగనన్ని?

విశుద్ధుచ్చ సినమంతత్వం విదేహం స్విమజోచ్చ వ్యయష్ట
• జానామిహానూనజానామిహా త్యాత్మాసంమన్యునేకథమ్॥

తా॥ సద్గుసమమైన తత్త్వము నీవయలివి. విశుద్ధుడవయలివి. విదేహుడవు. సద్గుయంణ్ణకై సజుండుతెలివి, నేను తెలిసికొన్నాను. నేను ఎతుగను అను దానిని ఆత్మ నుగా సీళ్లు దలప వచ్చును?

తత్త్వమన్యు దివాక్యేన స్వత్మాహిప్రతి పాదితః!
నేతి నేతి గ్రుతిర్యాయాద్వాత్తం పాంచభూతికమ్।
ఆత్మస్వే వాత్మనాసర్వం త్వయుపూర్వం నిర్మారమ్।
ధ్యాతాధ్యా నంనతే చిత్తంనిలాజ్ఞం ధ్యాయ తే కథమ్॥

తా॥ “ఉత్స్వమని” ఇతాధ్యాది వాక్యములచేతన ఆత్మగ్రుతిపాదింపబడిసది. “నేతి నేతి” అణైకు గ్రుతి పాంచభూతికము సస్వరముగా తెప్పుమన్నది. ఆత్మయందే ఆత్మచేరము సద్గుయు నిదుంతమగ నీఁచేత పూర్తిత్తమైయున్నది. నీకు ధ్యాతయులేదు. ధ్యానములేదు. చిత్తమునాలేదు. లజ్జలేకుండా నేలాగున ధ్యానము చేయవచ్చును.

శివం నజానామిక ధంపదామిశివంనజానామి కధంభజామి।

అహంశివశ్చే త్వరమాధ తత్త్వంసమస్య రూపంగగనో పమంచ॥

తా॥ కివుషుఎగను ఏలాగున చెప్పుమన్ని కివుషెలుఎగను. ఏలాగున భజనసేతును? ఆపరమాధ తత్త్వమయున కివుడను శ్వేయున్నట్టులయితే సమస్వరూపుడను. ఆకాశ తుల్యండ నయ్యెకను.

నాపాంతత్త్వం సమతత్త్వం కల్పనాహాతు వద్దితమ్।

గ్రాహ్యగ్రాహక నిర్మాతం స్వనంవేద్యం కధంభవేత్॥

తా॥ నేను తత్త్వమును కాను. సమముయున తత్త్వమునుకాను. ఆత్మము కల్పనాహాతుపుటులేవి. (ఆపిధ్యాయామోహాపులులేనిభిన్ని భావము) ఇట్టి పరతత్త్వము గ్రాహ్య గ్రాహక సంబంధములేని దయ్యైనేని స్వేచ్ఛపుభవ్యాస గోపర మెట్టులగును.

అసంత రూపంనహి వస్తుకించిత్తత్త్వం స్వరూపంనహి వస్తుకించిత్తే।

ఆత్మకరూపం. పరమార్థతత్త్వం నహింనకో వాపినచ్చాప్యహింనా॥

తా॥ అసంతరూపమైన వస్తువెద్దియునులేదు. తత్త్వ స్వరూపముయున వస్తువెద్దియునులేదు. చుట్టుమున తత్త్వము ఆత్మక్ష్య రూపము. నీఁంపగాని డాహోంపగాని దేవియునులేదు.

విశ్వదోషసి నమంతత్త్వం విదేహమజి మవ్యయమ్|

విభ్రమంకథ మాత్రారే విభ్రానోఽహం కథంపున్యః||

తా॥ సమస్త తత్వమును దెలిసిన చిశ్వదుడైశైతిచి. విదేహండైయఱాడై యవ్యయాడైన వాయిదాలిచి. అత్యు విషయమై విభ్రమమొందకు. ఎందువలన శైలప్యదు విభ్రంతి నొందుమను.

ఘుటేభిన్నే ఘుటూకాశం సులీనంభేద వర్జితమ్|

శివేన మనసా శుద్ధో నభేద్యిప్రతి భాతిమ్||

తా॥ శివునిచేత, మనస్సుచేత శుద్ధమొనది కాగా థేదము నాకు గానంబడులేదు. ఘుటుము భిస్సు ముకాగా ఘుటూకాశము మహోకాశమునందు థేదముతేకానే లీనమైపోతును.

(శ్రీదత్తత్తుంపాచ)

నఘుటో నఘుటూకాశోనబ్బివో జీవవిగ్రహాః|

కేవలరా: బ్రహ్మసంవిది వేద్యా వేదక వర్జితమ్||

తా॥ శ్రీదత్తత్తుంపైయఱం చెప్పుయన్నారు. ఘుటుములేదు. ఘుటూకాశములేదు. శిత్వుడు లేదు. జీవ విగ్రహండు లేదు. శేష్యుశేషకములు లేక శేషలము బ్రహ్మయొక్కాడే యున్నాడు. శేష్యుశేషకములనుగా తెలిసికానదిన వస్తువు తెలుసుకొను శాంతుసని యభిస్మాముము.

సర్వత సర్వదాసర్వ మాత్రానం సతతం త్రథువమ్|

సర్వంశోన్య మశోన్యంచతన్యాం విధి ననంశయ్యః||

తా॥ సర్వప్రదేశములయందును సెల్లిప్పుడు సర్వస్వరూపుడును గా, సర్వాయి పిగా శాక్యురునిగా, కూస్తి స్వరూపుడునుగా, నకూస్తి స్వరూపుడునుగా నమ్మ తెలిసి కానుము. సర్వము సేష్యైయున్నాడును. సంకయంవలదు. “సర్వంఖ్విర్వంబ్రహ్మ” (ఈ కశపదు సర్వజగత్తున్న బ్రహ్మయొక్క కథ) ఆన ప్రుతి దీవికి విషయము.

వేదానలోకా ననురానయభ్యా వర్ణాశ్రమోనై వరులంనబాతిః|

నధూము మాన్యాఽపచ దీపిమాన్యాఽబ్రహ్మాకరూపంవరమార్థతత్త్వమ్||

తా॥ శేదములు లేవు. ఆశములు లేవు. జేతములు లేవు. రుషుములు లేవు. వస్తుములు లేవు. ఆశిములు లేవు. కులములేవు. కాతిలేవు. ధూమమ్మానులేవు. దీపిముమ్మాలు లేవు. (ఆప్యికాదిముమ్మాము) పుష్టారూపమ్మాన బ్రహ్మమైకిరియే యున్నది.

అ దైవ త నుండినిధి.

(అవధూత ఉపాచ)

వ్యాప్తి వ్యాపక నిర్మల కంత్యమేక స్నఫలంయది
ప్రత్యుషం చావరోత్సంచ ఆత్మానం మన్యసేకధమ్॥

తా॥ ఆవధూత చెప్పచున్నాడు. వ్యాప్తిదు, వ్యాపకుడు అనే భేదము లేని నీతిక్రిందవే సథలమయినట్టులయ్యేసేని ప్రత్యేకుమని, అపరోక్షమనియు, ఆత్మక్రమిగా తలమంచున్నాయి.

అదైవైతంకే చిదిచ్ఛనిదైవైత మిచ్ఛనిచాపరే।
సమంతత్త్వం నవిన్నిదైవైతాదైవైతవివర్జితమ్॥

తా॥ కొండఱు అదైవైతము నాపాంచియ శ్రుతులంబజ్ఞి అదైవైతమగు నీళ్యరుండే తత్త్వము నిజమనియు, మిలోండఱు దైవైతమునాపాంచియ శ్రుతులంబజ్ఞి తీవేళ్యరద్వయయు నిష్ఠమనియు, దలంతరు. దైవైతాదైవైతములను విడిచి సమయిన తత్త్వము సౌమ్యరును తెలిసికొనుట కేదు.

శ్యేశ్వరాది వర్ణరహితం శబ్దాదిగుణ వర్జితమ్॥
కథయన్ని కథంతత్త్వం మనోవాచామ గోచరమ్॥

తా॥ శ్యేశ్వర నీల శీతారుకూడి వర్ణములులేనిదియు శబ్దస్పూర్ణాది గూర్చి నూస్యమైన దియు నయి మనస్సునకు, వామ్పులును నిష్ఠిదిని యూహించుకును చెప్పటికును గోచరింపని తత్త్వము సేలాగున చెప్పచున్నారు.

యదాఒ నృతమిదం సర్వందేషాది గగనోవమమ్॥
తదాహిం బ్రహ్మాసంవేత్తి నాతైదైవైత పరం పరా॥

తా॥ ఆకాశభుత్యమయిన యాదేషాదికమంతయు నబద్ధమైయుండునని యొప్పుడు శ్రావిసికాసూ తమ్ముడే బ్రహ్మగ్రు తెలుసుకొనుచున్నాడు. నీకు జన్మపరంపర అసంగా దైవైతపుంపు కేసేకేదు.

పరేణ నహభాత్మాచిహ్నా భిన్నంప్రతి భాతిమే
వ్యోమాక్షారంతథైవైకంధ్యాతాధ్యానంకధంథవేత్॥

తా॥ సహజమైన యాత్మమును పచుమాత్మమైనిలో నభిన్ను డై నాకు ప్రకాశించుయు న్నాడు. వ్యోమాక్షారమై అలాగుని యొక్కాశైయియున తత్త్వము ధ్యాతయును, ధ్యాపకును ఏప్పుగానయ్యును.

యుత్సురోమయుదశ్శామి యొజ్ఞాప్యామిదామియత్తి॥
ఏతత్తుర్ధం నమేకింది ద్విజశ్శోఽ పూమజోఽవ్యయః॥

తా॥ దేశిని సేన చేయుటస్తూ, దేశిని భక్తింతుస్తూ, దేశిని వామము చేయుటస్తూ, ఏదానిని నిత్తుస్తో, ఇదియంతయు నాకేమయును లేదు. సేను విన్ధవుడను, ఆవ్యాయుడైనైయున్నాను.

(శ్రీదత్త ఉపాచ)

సర్వం జగద్విషి నిరాకృతిదం సర్వంజగద్విషి విశారహీనమ్॥

సర్వం జగద్విషి విశుద్ధదేహం సర్వంజగద్విషి శివైకరూపమ్॥

దత్తాత్రేయుడుఁ జైప్రయున్నాడు.

తా॥ సర్వజగత్తుష్టు నిరాకృతునిగా డెలసికొనుము సర్వజగత్తుమ వికారహీనమునుగా డెలసికొనుము. సర్వజగత్తుమ విన్ధవుడైనైయు గలదానిగా సెఱంగుము. సర్వజగత్తుమ పరం బ్రహ్మస్వరూపమైనదానిగా డెలసికొనుము.

(అవధూత ఉపాచ)

తత్త్వంత్వంపొ ససందేహంకింజానామ్యధవాపునః॥

అసంవేద్యం స్వసంవేద్య మాత్రానం మన్యసే కథమ్॥

అవధూత జైప్రయున్నాడు.

తా॥ అట్టి తత్త్వమవు నీచే. అంధవిషయమై సందేహమలేదు. ఏమి తెలుగుకొనుమన్నాను. అసంవేద్యమై, సు సంవేద్యమైయున్న అత్మసట్లుగాఁ దలయుచూన్నాలు. (అసంవేద్యమనఁగాఁ జెలియాకర్ణముగానికి. సుసంవేద్యమనఁగా బాగా డెలసికొనుమానికి.)

మాయూ మాయూ కథంతాత ఛాయూ ఛాయూ నవిద్యమే॥

తత్త్వమేక మిదంసర్వం వ్యోమాకారం నిరంజనమ్॥

తా॥ మాయ, అమాయ ఇవి ఏలాగనమన్నవి? ఛాయ, అచ్చాయయును ఎట్లు తేడు? ఈ పరిచ్ఛక్యమానమయిన జాంబంతయు సెక్కుచేతత్త్వమైయున్నది. ఇది ఆకాశమంటియు, త్రిగూరహితమైనరియునై యుస్తుంది.

ఆదిమధ్యాన ముక్తోఽపాం నుబ్రదోఽస్తాం కదాచన।

స్వభావ నిరక్తులస్యద్ధ ఇతిమేఖనిశ్చితా మత్తిః॥

తా॥ సేను ఆది, పుస్తకుము, అంతములేనివాడను. సేనన్నఁ దుము పథ్యముకాను. స్వభావ రిక్రులుడను, కథుడను. ఇట్లిని నాయుక్కు మనస్సు నిక్కుయమగల మతియైయున్నది.

మహాదాది జగత్తర్వాం నకించిత్వీతి భాతిమే
బ్రహ్మ కేవలం సర్వింకధం వర్ణాక్రీషు స్థితిః॥

ఈ॥ మహాదాది జగత్తంత్రయు నా కేమియు కనపడియుండుట రేదు.
సమస్తము విచారింపగా కేతలు బ్రహ్మాచ్యోక్కు చెంచయి యుండుగా వర్ణాక్రీషుముల
యొక్కస్థితి యొలగున కలిగినది.

జానామిసర్వధాసర్వ మహామేతోనిర్వసరమ్॥

నిరాలమ్య మశ్రాన్యించ శ్రాన్యిం వ్యోమాది పంచకమ్॥

తా॥ సర్వాధమలచేతును ఒహిరంతర్వ్యాపిష్టును నిరాలంబమయిన యొక్కమై
తత్త్వమే శ్రాన్యముగాక నిలుచునది. వ్యోమాదికమయిన భూతపంచకము శ్రాన్యమయి
యొన్నది

నష్టో నపుమాన్మాత్రీ నబోభో నై వకల్పనా॥

సానదోవా నిరానదమాత్మానం మన్యసేకధమ్॥

ఈ॥ నపుంసకుండుగాడు. పురుషుండుగాడు. త్రీకాదు. జ్ఞానముకాదు. కల్పన
కాదు. సానందుండుకాదు. నిరాసందుండుగాడు. ఇట్టితత్త్వము నీకెట్లుగాదలంచెదతు.

మషడ్జ యోగాన్నతునై వ శుద్ధంమనో వినాశాన్నతునై వశుద్ధము
గురూపదేశాన్నతునైవశుద్ధంస్వయంచత్తర్వ్యంస్వయమేవబుద్ధమ్॥

ఈ॥ మండంగయోగమువలననే శుద్ధమైకికాదు. మనోవినాశమువలననే శుద్ధమై
వదిగాదు. గురూపదేశమువలననే శుద్ధమైవదిగుకాదు. తత్త్వము దానంటట యదియే
భూసస్వాప్తమైనదై యొన్నది.

నహించాత్ముకో దేవాచావి దేవకోవర్త తేనహిం

ఆత్మైవ కేవలం సర్వింతురీయంచ త్రయం కధమ్॥

ఈ॥ దేవము పంచభూతస్వరూపమైనది కాదు. విదేశాము సయించున్నదన్న
మాటలేదు. చర్మము శేఖాత్మయైష్టున పచుమును బ్యాగ్రమ్మణ్ణు సుషుభ్రులున, తురీయ
ముండుశ్శుగామంచునే.

నబ్బోనై వ ముక్కోలైపాటు నచ్చాపూంబ్రమ్మణ్ణు వృధక్ ||

నకర్తానచ భోక్కాపాం ప్రాప్త్వైవ్యాపక వర్జిత్తు॥

ఈ॥ కైలు బధుండుకాదు. ముక్కుండుకాదు. సేవ బ్రహ్మకంటె చేంచయినవాఁ
శ్రుతిలు. శ్రుతిలుగాదు. భోక్కులుగాదు. చాయాప్యవాపక ప్రస్తుతులైని. అనగా
కాశంటె చాయాప్యవాపక రేదు. చాయాప్యవాపక రేదు. కోక్కాపాం సమ్మయిన.

యథాజలంజలేన్ని సంసలిలం భేదవరితమ్
ప్రకృతిం ప్రురుషం తద్వద్భిన్నం ప్రతిభాతిమే॥

తా॥ జలము జలమునందుంచిన జలము భేదముకేక యున్నట్టగా ప్రకృతిరిన్ని
ప్రురుషన్ని ఆలాగే అలిన్ని మైనందానిగా నేను దలచుచున్నాను. నాకావిధముగా
నోచున్నది.

యదినామ నముకోఉసి నబట్టోఉసి కదాచన |
నాకారంచ నిరాకార మాత్రాసం మన్యసే కధమ్ ||

తా॥ నీవు మత్తుడవు కాసూకావు. ఎప్పటికి బధుడవునుకావు. ఆత్మను నాకా
రముగాను, నాకారముగాను ఎట్టు దలంచుచున్నావు.

జానామితే పరంరూపం ప్రత్యుత్తంగగనో పమమ్ |

యథాపరంహి రూపం యన్న రీచిజల సన్నిభమ్ ||

తా॥ ఓ స్వామి ! నీయొక్క పరస్వరూపము ప్రత్యుత్తముగా నాకాశకుల్యము
గానున్నది. పరమైన రూపమేలాగున నుండు సో యని విచారింపఁగా పండమావులలోని
నిరువలె నుండునని యొంచవలయిను.

(దత్త ఉపాచ)

నగురుర్మైపదేశక్షునచో పాధిర్న మే క్రియా |

విదేహంగగనం విధివిశుద్ధోఉహం స్వభావత్యు ||

దత్తాత్రేయుడుఁ తెప్పుచున్నాడు.

తా॥ గరువు అక్కురలేదు. ఉపదేశమక్కురలేదు. ఉపాధియును లేదు, క్రియ
యును లేదు. విదేహాపణిన పరతత్త్వమును గగవాకారమునుగా దెలసికాసుము. నేను
స్వామితలననే పరిస్థితుడును.

విశుద్ధోఉస్వాశరీరోఉసి నతేచిత్తం పరాత్మరమ్ |

అహంచాత్మా పరంతత్త్వ మితివత్తుం నలజ్జనే ||

తా॥ విశుద్ధాంశుయాచి, ఆక్షేరియద్వుచ్ఛిచి. నీఁ ఏతులేదు. తపుతుండ్రా పర
మైనమాఁచు. నేనే ఆత్మను. దీరుతత్త్వమును. ప్రాణి చెప్పటిపు లాంపించు.

కథంరోదిహి రేచిత్తప్పుణ్ణుతే కూత్తాత్మక్క నాభువ

ఫిచవత్తు కలాతీ తపుడైన్నతం పరమా మృతమ్ ||

తా॥ ఓ చిత్రేహ ! నీవఁదుకు సౌభాగ్యముచేయుచున్న దానతు. నీవు నిష్ఠులులు
అక్కుశేకావున ఆక్కురూపుడవు కమ్మ. వికారాతీతమించ, ఇంక్కుపుషుణు నుండ్రు

త్రిమయిన యమృతమన పాశముచేయుమా ! వల్సా ! ఇంతకండై హెల్ఫిక్స్‌టీ నీ క్లియున్‌లేదు.

నే వబోధింసచా బోధింసబోధాబోధ ఏవచా

య స్వదుశస్నదాబోధస్నబోధోనాన్యథా భవేత్ ||

తా॥ బోధయను సదియు లేదు. అబోధ యను సదియు లేదు. బోధాబోధయను లేదు. (అనిర్వాచ్యక కీగల యవిద్యయనుట.) ఎవసీకీలాగంటిబోధ సద్గుకాలములయండుండు నూ అబోధ యస్యిధా గాక ఆత్మబోధా సందమునే యనుభవింపఁకేయును.

ಜ್ಞಾನಂನತರ್ಹೋ ನ ಸಮಾಧಿಯೋಗೋ ನದೇಶ ಕಾಲ್ಯಾನ ಗುರೂಪದೇಶಃ ॥

స్వభావ సంవిల్పిరహం చతుర్మాక్ష శకల్పం సహజంద్రువంచ॥

తా॥ జ్ఞానములేదు. తర్వాములేదు. సమాధియోగములేదు. దేశములేదు. కాలములేదు. గుర్వాపదేశములేదు. స్విభంగ జ్ఞానములేదు. నేనేతత్త్వమును. ఆకాశసుదృష్టమైనపంచమై శాస్త్రమైన పుత్రత్వమును నేగాని అంతకంటే యానీకటి మరేదియు లేదని భూపాము.

అవధూత ఉవాచ.

నజ్ఞాతో ఒహంమృదో వాపి నమేకర్ణ శుభాశుభమ్

విశుద్ధనిర్మణం బ్రహ్మ బంధుము కీం క్రధంమము॥

తా॥ అవధూతచెప్పచున్నాడు. సేను పుట్టునూలేదు. మృతిబొందనూలేదు. నాకు కుభూ శుభకర్మ రైవ్యియునులేవు. విషుధుడైనై సిద్ధుఱుడైనైన నాకు బంధుము నదియు, ము క్రియనునరియు నాకేలాగున సంభవించును.

ಯದಿ ಸರ್ಕಾರು ದೇವಸ್ಥಿನಿರ್ವಾಹಿನಿರ ನರಃ

ಅ ನರಂಪ್ರಾನವಕ್ಯಮಿ ಸಬಾಹ್ಯಭ್ಯ ನರಂತರಮ್||

తా॥ దేవుడు సన్గ్రామంలకా చేసా కిరుడై శూర్పుడై నీరంధ్ర వాయపీర్ము యున్నాడు. ఆతుడు లేని యుంతుము సెందునుగానవున్నాను. అయిన బాహ్యంతరములు కలవాడని యొల్గాను ననపచునో చెపుము.

స్నుర తేయవ జగత్కుత్స్వమఖిత నిర్ నరమ్

ಅಪ್ಪಾಮಾರ್ಯಾ ಮಹಿಮ್ಮಾಪ್ಪಾದೆ ಶ್ರಾದ್ಧೆ ಶ್ರವಣಿಕಲ್ಪನಾ॥

తా॥ సమస్తమయిన జగత్తును శ్రీకాంచుమణి యొన్నది. శ్రీమిహేయఁడవని నైరంతర్యాము గలిగియున్నది. (ఆపణా పెప్పుదు నెడతెగక కలుగనే గలగుమన్న దరి శాఖము.) ఏమియూక్ష్యర్థముకి మాయాయ నెను మహాద్రమట్టుకొట్టుతములని సంకయము కలుగ చేయుచున్నది. అశ్చర్ధము.

శ్రీదత్త ఉవాచ.

సాకారంచ నిరాకారం సేతిసేతీతి సర్వదా
భేదాభేద వినిర్ముక్తో వర్తతే కేవలశ్శివః॥

తా॥ దత్తుతైయుడు కైప్పుచున్నాడు. సాకారమని, నిరాకారమనిచెపుండు.
సట్టి పరబీహ్యము ఎల్లప్పుడు “సేతిసేతి” (లేదులేదని) వేదముసందు కెప్పుబడుచున్నది.
లేదులేదు అను వాక్యములు లేవని యస్యాయింప వలయును. ఇప్పుడు
చేపలుఁడైన పరమ కిఫుడు. భేదాభేదములు లేక యున్నాడు.

నతేచనూతాచ పితాచ బంధుర్న తేచ పత్సీనసుతశ్చ మ్రుతమ్
నపత్సపాత్మోన విపత్సపాత్మం కథంహిసం తిప్పిదియంహిచిత్తే॥

తా॥ తల్లియులేదు. తండ్రియుభేదు. బంధువులును నీకులేదు. నీకుపత్సీయునులేదు,
కుమారుడులేదు. స్నేహితుడునులేదు. పత్ససాతమూలేదు. విపత్సపాతమూలేదు ఎందు
వలన నీకీచిత్త సంతాపము గలగవలైనో నొచింపుము.

అవధూత ఉవాచ.

దివాన క్తం నతేచిత్త ఉదయాస్తమయ్యా నహి
విదేహస్య శరీరత్వం కల్పయంతి కథంబుధ్యా॥

అవధూతి కైప్పుచున్నాడు.

తా॥ పగలు లేదు. రాత్రిలేదు. ఉదయములేదు. అస్తమయములేదు. విదేహుడ
గుటువలన శరీగము గలిగి యుండుటయును లేదు. బుధులైనవారు పీనిసన్నిటిసెట్లుగా
కల్పించునో? ఓస్యామి! యానపి యాయుడు.

శ్రీదత్త ఉవాచ.

నా విభక్తం విభక్తం చ నహిద్యుభి సుఖాదిచ
నహిసర్వసుసర్వంచ విధిచాత్మాన మవ్యయమ్॥

తా॥ దత్తుతైయుడుకైప్పుచున్నాడు, విభాగము కానిలేదు. విభాగమైనది
యుండులేదు. యఃఖములేదు. సుఖములేదు. భంషుదైన దేసియులేదు. సర్వములేదు.
అసర్వములేదు. ఆత్మను అవ్యాయానిగా సెజుంగము.

అవధూతీ ఉవాచ.

నాపూంకర్తానభోక్తాచనమేకర్కుల్పరాధునా
నమేచేపౌలా విదేపౌలావా నిర్కుమేతి. మమేతికిమ్॥

శా॥ ఆవధూత యదుగు చున్నాడు. సేనుక్రమగాను. భోక్తుసగాను. నాకు శూర్పుకర్మయులేదు. ఇప్పుడు చేయుకర్మయునులేదు. నాకు దేహములేదు. విదేహములేదు. మమతనియు నిర్వుమణియు ఇవియే కారణమవలన కలిగినవి?

ప్రద త్త ఉంవాచే.

• నమే రాగాదికోదోషో దుఃఖం దేహాదికంనమే
ఆత్మానంవిదిమామేకం విశాలం గగనోపమమ్॥

తా॥ దత్తాత్రేయుడుఁ జైస్యమన్నాడు. నాకురాగాది దోషములులేవు. దేహాదికమయిన దుఃఖములేదు. విశాలస్తు గగనస్థుకమయిన పరమాత్మ సేనేయని నన్ను దలంచుకొనుము. నాకంటే శేరుగ పరమాత్మయునునది మతీయుకటి లేదు.

సభేమన్నుకిం బహుజలిపి తేన సభేమనన్నర్వమిదం వితర్స్యమ్
యత్స్మారథాతం కథితంమయూ తేత్యమేవ త త్వ్యంగగనోపమోఽనీ॥

తా॥ ఓస్సేహితుఁడా! విముము. అనేక భూషాములలో సేనుప్రయోజనము? మనస్సు నీచేను. ఓస్సేహితుఁడా! ఈ యూహింపదగిన సర్వమును మనస్సేగాని వేత్తుకటికాడు. అన్ని టికిని సారథాతమయిన వొక్కటి నికు కెప్పయున్నాడు. ఎమనఁగా? నీవే తత్య మతీ. గగన సద్గుండవును అయినావు. నికు ద్వాంద్యాయలవతిక్రమించువాడవు నీఁను.

యేన కేనాపిభావేన యత్రక్రత్రమృతా అపి
యోగిన స్తత్రలీయంతే ఘుటాకాశ మివామ్చే॥

తా॥ యేయేభావమచేత్తైనను ఎక్కుడెక్కుడ మృతులయినను యోగాలయినవారు ఘుటాకాశము మహాకాశమున లీసమగుకరణి పరమాత్మతో సైక్షము బాందుచున్నారు.

తీథేచా న్యజగే హేవానప్పస్తు ఎత్తిరపిత్యజఙ్
సమకాలేతనుంము క్రం కైవల్యవ్యాపకోభవేత్తే॥

తా॥ తీర్థము సంక్లేశను సరే. అంత్యజని యింటియండై సను సరే. సమ్మస్తుప్రాతి శ్రావణాండైనను పశే. సమ్మాలమందు శరీరమును విడిచిన వాడు కైవల్యమును పొందిన శ్రావణమును. సమకాలమయఁగా? జ్ఞాన పైరాగ్య సంపన్ను నియందును. బ్రాహ్మణునియందును. గోవ్యానందును. విష్ణుగునందును. తుక్కియందును. తుక్కిలము దిను చండ్లాలనియందును. పర్వతమయాంధురమును కలిగియున్నాడు పరుషుమును పశకాలమని చెప్పుంబడును. ఆసఁగా లాశమందిని ఆశింగు క్రియా తారకమ్మయులు మనస్సు నమండనియాక “సర్వంభల్మితం ప్రమాదు” అను వార్షికాయములో వరింపయున్న వాడు సర్వమయుడై కైవల్యమును కూంగునియును. ఇదే సమరపమితించు చెప్పుంబడును.

ధర్మాత్మకామమోహంశ్చ ద్విపదాదిచరాచరమ్
మన్యస్తమోగినస్సర్వం మరీచీ జలసన్నిభమ్॥

తా॥ ధర్మాత్మకామమోహము లసియెడు పురుషాధ చతుర్షయము, మనజాలు మొదలగు చరాచరాత్మకంగు బగ్గెత్తులు, ఈ అప్పి టేచి యోగులైనవారు ఏడ మాన్య లలోని జలమతో సమానమగ దలంతరు.

అతీతానాగతం కర్మవర్తమానంతర్థి వచ
నకరోమినఖుంజామి ఇతిమే నిశ్చలామతిః॥

తా॥ భూతకాలమున గడచిన కర్మయు, భవిష్యతాక్షాలంబునరాబోవుకర్మయు, వర్తమానకాలమున జరుగుచుట్టు కర్మయు, సేను చేయివాడను కాను. అనుభవించు వాడనుకాను. ఈ లాగున నాబుధి నిశ్చలమైయున్నది.

శూన్యాగా రే సమరసపూర్తి సిప్తి స్నేకస్సుఖమధూతః
చరతిహిసగ్రస్త్యక్తాయగ్రవంవిన్నతి కేవలమాత్మునిసర్వమ్॥

తా॥ శూన్యాగ్మహాత్ముల్యమైన యాజగంబునందు సర్వసమత్యబ్దిచే పవిత్రుణై ఒకఁడే సుఖముగా నిల్చియున్న యవభూతి. గ్ర్యామును వదలి (దీశలబుల్స్థాధ్యమౌత్యమును వుదు మానాదులు గ్రహింపవలయును.) జగంబరుడై తసయందే సర్వము గలదిని స్వస్వరూపమకంటే నితరమేదియు కాదని సర్వమును దెలిసికొనుచున్నాడు. కేవలా శాస్త్రమును సంధానపరండై సుఖించును.

త్రితయతురీయం నహినహియత్ర విన్నతి కేవలమాత్మునితత్త్ర
ధర్మాత్మకామాత్మ నహినహియత్రబ్దోముత్కృ కధమహాతత్త్రీ॥

తా॥ ధర్మాత్మకామత్యమున్న నాలగవడైన మోతుమనునదియు నెచ్చటలేకో యెచ్చట సర్వమున్న కేవలమాత్మయండే యని తెలిసికొనుచున్నాడు. మతియు ధర్మాత్మ ధర్మము లెచ్చట లేకో యెచ్చట బధుఁడనియు, మత్తుఁడనియు నేలాగున గలుగుమో ధర్మాత్మకామమోతుములు. ధర్మాత్మకామములులేనికి కేవలాత్ముని యొఱంగునది.

విన్నతివిన్నతి నహినహిమ న్నీఽం, చ్ఛనోలత్తుణం నహినహిత న్నీమ్
సమరసమగ్నో భావితపూర్తః ప్రలపితమే తత్తురమ వభూతః॥

తా॥ ధందోలత్తుణమయిన మంత్రమనే ఎఱుగడు. ఎతుఁగడు. తంత్రమను ఎతుఁగడు. ఎతుఁగడు. సర్వసమత్యోర్మందు మనిగి మనిగి నాని నాని పవిత్రుణైన యత భూత సేమియు సుధుఁడక “మంత్రమాలేదు. తంత్రమాలేదు. సమత్యోమేగలుగును. ఆచ్చి కాఁడే అవభూత” అని మాటియాటికి ఇనుతుం పోధించును.

సర్వజూన్యమశూన్యం చ సత్యానత్యం నవిద్యతే
స్వభావభావత్యపోక్తం శాత్రుసంవిత్తిపూర్వకమ్॥

ఇంకా సర్వముశూన్యమునగును. అశూన్యమునగును. సర్వయూలేదు. అసత్యములేదు. ఇట్టి యొసంతి స్వభావత్యముచేతనే నీను నా చేత జీవుంబడినది. శాత్రుభూసము నవంబించి చెప్పినాను. గాని స్వకర్మితముగాద. ఇకట శాత్రుమనునది వెదాండ శాత్రుమను దెల్పుచుస్తు ది గాని యితర (లోక) శాత్రుమలుగావని భావము.

ఇతి శ్రీదత్తాత్రేయ విరచితా యూమవథూత
గీతాయామాత్మ్య సంవిత్యుపదేశోనామ
పథమోటాయ్యాయః.

శ్రీజగద్దురు విశ్వనాథావస్తుపుంగౌర్వామస్తు.

శ్రీజగద్దులు విశ్వనాథావధూతయేనమః.

అ దైవత సు ధా ని ధి .

అయిదవభాగము-అచలము.

ఆంధ్ర శాత్పర్యసహిత
అ వ ధూ త గీ త.

అధిక్షీతీయోఽధ్యాయః.

అవధూత ఉపాచ.

బాలస్వాధిషేయభోగరతస్వాధిమూర్ఖ స్వి సేవకజనస్వి గృహస్థితస్వి
ఏతద్వరోక్తిమపినైనచిన్నియంరత్నంకంత్యజతికోఽప్యశుచోపవిష్టమ్
అవధూత అడగుచున్నాడు.

తా॥ ఓ స్వాధి ! అభ్యాసునక్క సను, విషాధారోగములయం దాస్త్రీగలవాగ్నిక్క సను
యార్థునక్క సను, గురుతునక్క సను ఏవియు చింపింపడినదే లేదు. అనుచి ప్రదేశమయి
ప్రవేశించినము ఎవడైనా సుంచి రత్నమును విడయినా ? విడయినా. కాతున సీక్యూరాస్వి
మెద్దియులేదు. గావున చింతనియుఁ దైవ్యాడు ? చింతనచేయు ధ్యానస్తు ఎవరు ? ఏపాఁ
దును సీక్యూరెంరుడు లేదు గదా ? ధ్యాత్మధ్యేయ భావమేలాగున గలిగినాఁ సెలయ్య
వలయునని యడిగెను.

తీర్థ ఉపాచ.

నైవాత్కావ్యగుణ ఏవతుచిన్నియో
గ్రాహ్యః పరంగుణవతాభలుసారేవ
సిద్ధారచిత్రరహితాభువిరూపశూన్య
పారంనకింనయతి నౌరిహగ్నుకామాక్॥

కశ్మూతేయుదు కైప్పుచున్నాడు.

తా॥ కశివయమై యాచట కావ్యగుణమహాత్ము చింతసీయ సైనికాదు. గుణ
వంశునిచేతను కశ్మూరప్పేగోపాంపదుగినికి, సౌధూరాదినద్దు మయిచేత దిత్రుశ్లూయుస్తుభీయ

రాపశూస్వ షైన నావ సదీపారమును గూర్చి వెళ్లనిచ్చయించినవాగలను పారమును పొం
చించడమంచేవా ఏమి ? పొందించుటు చిత్రాసిరూపమంచియు నక్కరలేదని భావము.

ప్రయత్నే నవినాయేన నిశ్చలేనచలాచలమ్

గ్రస్సుభానతశ్శాసం చైతన్యం గగనోపమమ్॥

తా॥ ప్రయత్నే మేమియు లేకుండానే చలించునది చలింపనిదియైనటువంటిన్ని
మాముగ్రస్మైనటువంటిన్ని స్వభావమచేత క్రిమాశూస్వ షైనుస్వ నూత్స్వభావము
వలననే యాకాశ సదృశ్యైనది.

అవధూత ఉపాచ.

అయత్నాచ్చాలయేద్యస్త ఏకమేవచరాచరమ్

సర్వగంతత్కథం భిస్మముదై వ్రౌతం వర్తమేమమ్॥

అవధూత ఆశుగుడున్నాడు.

తా॥ ఒక్కిచే యయియున్న తత్త్వమును యత్ను మచేత కాకుండా చరాచర
స్వరూపషైన జగత్తును ఎవ్వడు నాలింపాశేయునో ఆట్టి సర్వవ్యాపకమై శిశ్మి షైన ఆ
యాదైవ్యతిము నాకు ఏలాగున ప్రమత్తించునా?

అహమేవపరం యస్త్రాత్నారాసారతీరం శివమ్

గమాగమ వినిర్మల్కిం నిర్వికల్పం నిరాకులమ్॥

తా॥ ఏది కారణమవలన సారాసాగములలో నొక్కు టైయై కిష్టై రాక పోకలు
లేని నిర్వకల్పమైనిరాకులై షైన పరమతత్త్వమును నేయయియున్నాను.

సర్వావయవనిర్మల్కిం తదహంత్రిదశార్చితమ్

సంపూర్ణత్వాన్నాగంపోమి విభాగంత్రిదశాదికమ్॥

తా॥ సర్వమయినయవయవములులేనియు దేవాదులచేత బూజింపబడునదియు
నగు నా పరతత్త్వమును నేనైని. కేను సంపూర్ణాడైనై యుండుబచేత త్రింపులు మేవ
ఉగాగ విభాగమును నేను గ్రహింపను. ఎనేసంగీకరింపనుట.

ప్రమాదేనసందేహః కంకరిష్యామివుత్తివా-

ఉత్పద్య సేవిలీయ సేబుద్భుదాశ్చయధాజలీ॥

తా॥ ప్రమాదుచేతను సందేహములేద. నేను కృత్రిగాగలవాడ్సై దేమిచేయఁ
గలన్ని జలమందు బుద్ధుదములవలె నవియున్ని యు ప్రత్యుచుండును. నకించుచుండును.

మహాదాదీనిభూతాని సమాప్తేయవం సదై వహిం
మృదుద్రవ్యేషుతీత్తే షాగుడేషుకటు కేషుచ
కటుత్వంచెవతైత్తేత్వం మృదుత్వంచ యథాజలే
ప్రకృతీః పురుష స్తద్విరభిస్మం ప్రతిభాతిమే॥

తా॥ మహాదాయలు అనఁగాప్రకృతివలన మహాత్తు. మహాత్తువలన సహంకారము.
అహంకారమువలన బంచతనాగ్నితలు. వానిపల్న పంచధూతములు. పంచధూతములలో
పుఢివివలన సౌమధూలు. ఓపథులవలన క్షణ్ము ము. అన్న మువలన చేరుకుమలన్నియు పుట్టు
మున్న వి. ఇట్టి భూతములెవ్వియు సీలాగున సమాప్తినొంసిచి యొల్లప్పుకును మృదుద్రవ్య
ములయందు, తీట్టుద్రవ్యములయందు, మహాద్రవ్యములయందు, చేడుద్రవ్యములయందు,
కటుత్వము, తైత్తేత్వము, మృయత్వము, ఏలాగునజలమంయండసో ఆలాగున ప్రకృతియు
పురుషుడున అభిస్మ ముగా నాకు లోచుస్మాని.

(తృతీయవాచ)

సర్వాఖ్య రహితం యద్విష్ణుాక్షౌ తూస్తుతరంశరమ్
సునో బుట్టింద్రియాతీత మకలజ్ఞంజగ తుపాతిమ్॥

వత్తాతేయుఁడు కెప్పుచున్నఁడు.

తా॥ సమస్తమయిగ నామధీయములు లేనిది యెదియెది సూత్తుములకంటె గాయ్
సూత్తుమైన పాపయినడో, మసస్మినక్క, బుట్టికి, ఇంద్రియములకు నథిక్రమించుసనో,
కలంకఫితమై జగత్తుక ప్రభుభూతమైనడో అధేసాతత్వమైనరి.

తాద్వశం సహజంయుత అహంతత్త కథంభవే

త్వమేవ హికథంతత్త కథంతత్త చరాచరమ్॥

తా॥ ఇట్టి సంగతులన్నియు సెచ్చుట సహజమో అచ్చుట సెసెటుల కాగలను ?
నీనే అచ్చుటమైన్నాన్నా వు ? అచ్చుటసే చరాచరమైన ప్రపంచమెటులనుండును ?

గగనోవ మంతుయతోవీక్షం తద్దేవగ గనోనమమ్

తేతన్యం దోషహీనంచ సర్వద్విజం పూర్ణమేవచ్॥

తా॥ ఏదిగగనసద్గుళమైనదవి చెప్పుఁబ్బిసనో అశే గగనసద్గుళమైయున్నది. అది
ళ్ళానక త్రికమైనది. దోషహీనమైనది. సర్వజ్ఞానహితమయినది. పరశురామయినదియున్న
యున్నది.

పృథివీ వ్యాంచరితంనైవ మారుతేనచ వాహితమ్

వారిశాపి, హితంనైవ తే జోమధ్వీవ్య వసితమ్॥

అన్నైతసు భావిధి.

తా॥ ఆయనకు భూమియందు చార్పితము లేదు. ఆయన వాయుత్రచేత కహింపు బడుటలేదు. ఆయన నీరుచేత గమ్మంబడినపియు లేదు. ఆయన తేలో మండలమధ్వయు సందున లేదు.

ఆకాశంతేన సంవ్యాప్తం సతద్వ్యోల్మిపంచ కేనచిత్

సబాహ్య భ్యంరం తిష్టత్వ వచ్చిస్సుం నిర్నరమ్మ॥

తా॥ ఆతనచేత ఆకాశము వ్యాపింపబడియుండలేదు. జీవిచేతసు నాతడు వ్యాపింపబడియుండలేదు. అతడు బాహ్యభ్యంరములయందు వ్యాపించియున్నాడు. నిరంతరముగా వ్యాపించియుండును.

సూక్ష్మత్వాత్తద దృశ్యత్వానిర్మణ త్వచ్ఛయోగిభీ

అలమ్మనాది యతోప్రక్రం క్రోమాదాల మ్మనంభవేత్॥

తా॥ సూక్ష్మమగటులనను, అదృశ్యమగటులనను, సిర్పుమైనదగటులనను, యొగులచేత నాలంబనాదికము ఏగి చెస్సుబడినగో అదే క్రమము కలననే యాలంబనమగచున్నది.

సతత్తాం భ్యాసయుక్తమ్ నిరాలమ్మో యదాభవేత్

తల్లయాల్లియతే నాసర్పుణ దోష వివద్జిత్తు॥

తా॥ సర్వకాలము అభ్యాసముతోగూడిసివాడు నిరాలంబను డెప్పు డగుసో అప్పుడే అంతర్ధాన దోషములు లేనివాడైన ప్రత్యగార్త్యాడు అభ్యాసాది లయయొగము వలన లీసుడు కాకండును.

విషవిశ్వ స్వర్గాద్రస్య మోహమూర్ఖు ప్రదస్యచ

ఏకమేవ వినాశాయహ్య మోఘుం సహజా మృతమ్॥

తా॥ విషమువంటి భీకరమైనట్టియు, అభ్యాసమౌలు మార్పును గలుగచేయునట్టియు, సంసారంపైన ఒక్కును అంశాఘమగా నాళులు గలుగచేయుటకొకు సహజమైన యావ్యతాసందముకచే తిగిసి.

భూవగమ్మం నిరాకారం సాకారం దృష్టి సోచరమ్

భావా భావ వినిర్మిక మాన్మరాలం తదుచ్ఛుతే॥

తా॥ అనుభవముచేత జెలికికొనడినపియు, ఆకార భూస్థితైనపియు, సాకార మైనపియు, కస్మితపిగపడునపియు, సదస్థుని వినిర్మికైనపియు, ఐగులదోతిదియు ఉపాశ్రమాలు.

బాహ్యభావం భావేష్టిక్వ మన్సిప్రకృతిరుచ్యతే
అన్రాదవరం జైయం నాలికేర ఘలామ్యవత్ ||

తా॥ ఒగ్తుంతయు బాహ్యభావమును (అసంగా దృశ్యమగటును.) బొందినదగును,
ప్రకృతి, లౌపణంపును, (మస్సాబుధ్విహంకారాచలు) లౌపణండును. అంతరము
కంటె నంతరముగా కొచ్చిరికాయలోని సిద్ధవలె నాత్మయంపును.

భూనిజ్ఞానం సితం బాహ్యసమ్యగానం చమధ్యగమ
మధ్యాన్మాధ్యతరం జైయంనాలికేర ఘలామ్యవత్ ||

తా॥ బాహ్యమునందు భార్యింతిజ్ఞానముకలయి. ఎస్సగా జ్ఞానముచేయుటి మధ్య
స్తిమయునది. మధ్యముకంటె మధ్యశ్శ్వమును నారికేళాఖలము (కొచ్చిరికాయ)లోని సిటి
నటె నిర్మియంపును.

పొర్చునూస్యాగి యథాచన్నీ ప్రకపవాతి నిర్మలః
తేనతత్సదృశంపశ్చైద్విధా దృష్టిం పర్వయృః||

తా॥ పూర్తిమయందు చంద్రునివలె నొక్కడే యాతి నిర్మలుడు. ఆతనితో గమ
నమై రెండు విధములుగా దృష్టి విపర్వాసము నాడవలయును.

అనేనైవ ప్రకారేణాబుద్ధి భేదోన సర్వగం
ఇతాచ ధీరతామేతి గీయతే నామకోటిభీః||

తా॥ ఈ ప్రకారముగానే బుద్ధిభేదము సర్వవాచపక్షేనకైనైనైనై. దాత
యున్న ధీరత్యముపు బొందుచున్నాడు. కేవలము కోటి సాముఖులచేత గానముచేయఁ
భదుచున్నది.

గురుప్రజ్ఞా ప్రసాదేన మూర్ఖోపాయది ప్రాతితః
యస్తునంబుధ్యతే తత్ప్రం విరక్తో భవసాగరాత్ ||

తా॥ గురువుచుక్క ప్రజ్ఞారూపమయిన యస్తుగూహముచేత మూర్ఖుడైనను,
పండితుడైనను సచే. సౌవిడ్జై సంసార సమ్మదమునండి విరక్తుడై తత్ప్రమును తెలుగు
గొపుచున్నాడో వాఁడే యుత్తముడు.

రాగద్వేష వినిర్మిక్తస్యర్వీ, భూతప్రాతీ తే రత్మ
దృష్టబోధశ్చ ధీరశ్చై సగచ్ఛై త్వరముంపదమ్ ||

తా॥ రాగద్వేషములవుండి విషటుబడిసుటును, సర్వభూతములచొక్కసీతము
మంచాప్తిశులవాడును, దృష్టమయిన బోధగలవాడును, ధీరుధను ఆయనచాల్చు పురసు
గఢిం బొందుచున్నాడు.

అ శ్వేత సుఖానిధి.

నశాంభవరం శాకీకమాన వంసహా
పిడ్లం చరూపంచ పదాదికంనహా
శరమ్మ నిష్టత్తి ఘటాది కంచనో
తమిశమాత్మాన ముపైతి శాశ్వతమ్॥

తా॥ శాంభవములేదు. శాంభవమసగా సథమునిష్టునట్టి శంభునియొక్కముద్ది. శాంభంభమయినదిలేదు. ముష్టు సంఖంభమైనదియులేదు. పిండములేదు. రూపములేదు. కాశ్మీర్ చేతులునులేవు. ఆశంభమమలన గలుగునట్టి ఘటాదులునులేవు. ప్రసిద్ధమైనియుమక్కెడై, శాశ్వతుడైన పరమాశ్మైను యోగియగువాడుఁ బాంధుచున్నాడు.

యస్యస్వయాపాత్మ చరాచరం
జగదుత్పద్యతే తిష్ఠతి లీయతేక్కిపినా
వయోవికారాదివ ఛేనబుధ్యదా
శమిశమాత్మానము పైతి శాశ్వతమ్॥

తా॥ ఎవని స్వరూపమునలన చరాచరమిత్రమయిన జగత్తు ఉదయంయిచున్నదో, ఉంటూ ఉన్నదో, లీసమగుయన్నదో, సీళ్లవికారములయి సరుగు బడగలవలె ఏవని యుందు జగంబునిచు చున్నదో, ఆట్టిశాశ్వతమై ప్రాంధక లక్షమగల ఆత్మము యోగియైననవాడుఁ బాంధుచున్నాడు.

రాసాని రోధోన చద్రుమిరాసనం
శోధోఉప్యబోధోఉపిన యత్పుభాసతే
నాడీప్రచారోఉ విసర్యుత కించి
తమిశమాత్మానము పైతి శాశ్వతమ్॥

తా॥ నాసికారంధ్రమ్ల నిషోధములేదు. దృష్టి నిరాసములేదు. బోధయున్న అశోధయున్న ఎచ్చట ప్రకాశింపదో, నాడీప్రచారమైచ్చటలేదో, అమివంటి శాశ్వతమయిన పరమేశ్వరుడగు నాత్మము యోగి బాంధుచున్నాడు.

నానాత్మమేకత్వముభిత్వమున్యతా
అఱుత్వదీర్ఘత్వముత్వత్వశ్శాస్యతా
మూనత్వమేయత్వముత్వముత్వత్వతితం
తమిశమాత్మానము పైతిశాశ్వతమ్॥

తా॥ అశేషశ్వయము, వికర్ణము, ఉధయత్వము, అస్మిత్వము, అముత్వము, దీప్మము, ముత్వము, శాస్యత్వము, ప్రమాణత్వము, ప్రమేయత్వము, సమత్వము ఇం

యేదియు లేవటువంటిది యేదో ఆటువంటి శాశ్వతమయిన ప్రభుతైన యాత్మితత్వమును యోగియగవాడుఁ బొందుచున్నాడు.

సీసంయమిా వాయదివాసునసంయమిా
సుసంగ్రహీవాయదివాసునసంగ్రహీశ
నిష్కర్షుకోవా యది వాసకర్షుక
సమిాశ మాత్సునముపైతి శాశ్వతమ్॥

తా॥ పుక్కిల్లి నియమవంతుడైనా, నియమము లేవివాడైనను, పుక్కిల్లి సంగ్రహములేవివాడైనను, (సంగ్రహమనఁగా తపస్సు ధనము.) నిష్కర్షుడైనను సరే. కర్షుసహితుడైనను సరే. ఆటువంటి శాశ్వతమయి, నియమవుడైన పరమాత్మను యోగిబొందును.

మనో నబుద్దిర్ఘ శరీర మిన్నియం
తన్నాత్మభూతానినభూత పంచకమ్
అహంకృతి శాచివియత్స్వ రూపకం
తమిాశ మాత్సునముపైతిశాశ్వతమ్॥

తా॥ మనస్సుకాదు, బుద్ధికాదు, శరీరముకాదు, ఇంద్రయమలుకాదు, పంచకమ్తుత్తులుకాదు, పంచభూతములుకాదు, అహంకారముకాదు, పరమాకాశముకాదు, శీనిసన్నితీని వదలి యోగియైనవాడు ప్రసిద్ధుడై, నియమకుడైన పరమాత్మనుబొందును.

విథానిరోధి పరమాత్మ తాంగతే
న యోగిన శ్చైతని భేదవరితే
శౌచంనవాశౌచమల్లిజ్ఞ భూవనా
సర్వం విధేయంయది వానిమిధ్వంతే॥

తా॥ విధి, నిరోధమునందు పరమాత్మత్వమును బొందుగా యోగియొక్క చిత్తము భేదవర్జితము కాశుండ నుండఁగా శుచిత్వము లేదు, అశుచిత్వములేదు, లింగములయొక్కధ్యానములేదు, (లింగమనఁగా ఆకారము) నిషేధిరిపబడినడైననుచేయేదగినదే, యోగిచిధినిషేధములతో నిమిత్తములేక అన్ని పనలుచేయ వచ్చునని భూతము.

మనోవచో యత్ర నశ్కమిశ్శరితుం
నూనంకధం తత్త్వగురూపదేశత్తా
ఇమాంకధా ముక్తవతోగురో స్త
శ్వేకస్వేతత్వంపొసమం ప్రశాశతే॥

అంజైన్ తి స్కూల్ సే ధి.

తాగి మనస్సుగాని, శాస్త్రాలుగాని (యారెండునుగాని) ఎచ్చుటకు శ్రీగలవి కాణి
ఆవస్తువు విషయమై గుర్తుపడేకల్పు మెటుల నిర్మియిదివశిచ్చుసు, కంఠాగున నీ కథను
చెప్పమన్న గుర్తునకును ఆయనలో గలనిన కిష్కణ్డసకు మోగసంపన్ను నాను, తల్లుము
సమమగా బ్రకాలించుచ్చు ది.

ఇతి శ్రీ దత్తాత్రేయ విరచితా నూమవథూత
గీతాయాహూత్య శంఖిశ్చుపదేశో నామ.
శ్వామీ ధ్యాయః

శ్రీజగద్దరు విశ్వసాధావథూత పదగుర్వాగుర్వామస్తు.

కుథ మస్త.

శ్రీజగద్దురు విక్ష్వనాధావధూలయేనముః.

ఆ దైవ తసు ధాని ధి.

అయిదవభాగము-అచలము

ఆంధ్రతాత్పర్యస్కీత
అవధూతగీత.

అధత్తుతీయోఽధ్యాయః.

అవధూత ఉవాచ.

గుణవిగుణ విభాగో వర్తతేసై వకించి
ద్రుతివిరతి విహీనం నిర్మలం నిష్ప్రపంచము
గుణవిగుణవిహీనం వ్యాపకం విక్ష్వరూపం
కథమహామహావద్నే నోయమరూపం శివంనై॥

ఆవధూత యాదుగుచున్నాడు.

తా॥ ఓ దత్తాత్రేయస్వామి ! తా ముపదేణిన విధంఱునందు గూమని, జమిగుమని, యా భాగమేమయును లేదు. రాగవిరాగములు లేసట్టియు, నిర్మలు దైనట్టియు ప్రపంచాతీతులు దైనట్టియు, గుణాగుణములు లేసట్టియు, వ్యాపకం ఇగధూతిపులు దైనట్టియు, నాకాళరూపులు దైనపరమాత్మునై నేనెట్లు వందనముచేయవలెను.

శ్వేతాదివర్ణరహితో నియతంశివేశ్చ
కార్యం హికారణమిదం హిపరంశివశ్చ
ఏవం వికల్పరహితో ఉన్నాములుం శివశ్చ
స్వేతాత్మనమాత్మని సుమిత్రకథం నమఃమి॥

తా॥ ఇపుపరలోక మిత్రుడుకు నోస్వామి ! పరమాత్ముడు శ్వేతశాఙ్కాశ్చ
ములు లేనివాడు. ఎట్లప్పుడును శ్వేతశిస్వరూపుడు. కార్యస్వరూపమగాన్ని కాశిం

రూపముగామ, యిన్న జగత్తే ఆయినట్టివాడు పడమాత్ముడు. కశలాగుననేవికల్ప రహితుడైన నేను కిభుడైనైయంటిని. నా ఆత్మయందు నా ఆత్మమగ్నాత్మి యేలాగుననమస్తరించుచున్నాను. నమస్తరింపవలసినది యొందుకొఱకు? అని ప్రశ్న రూపముగా నడిగాను.

నిరూలమూలరహితోహి సవోదితోఒహం

నిధిమధూమరహితోహి సదోదితోఒహమ్

నిదీపదీపరహితోహి సదోదితోఒహం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఒహమ్॥

తా॥ నేను మూలము, నిరూలములేనివాడైనై యెల్లప్ప దురయంచున్నాను. నేను ధూమ నిరూమములులేనివాడైనై యెల్లప్పశుదయంచున్న వాడను. దీపము సీదీపములేక యెల్లప్పశుదప్పికాకించువాడైనై యాదయంచినాడను. జ్ఞానాసండ స్వరూపుడైనై, విధి నివేధములులోసగునవి లేక సదా సమానుభవముగలవాడైనైయున్నాను.

నిష్టామకామమిహానామకధం వదామి

నిస్సంగసంగ మహానామకధం వదామి

నిస్సారసార రహితంచకధంవదామి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఒహమ్॥

తా॥ జ్ఞానాసండ స్వరూపుడైనై, సమరసముడైనై, యాకాళతుల్యాడైనైన నేను నిష్టామమని, కామమనియు నేణైలు తెప్పుచును. నిస్సంగమని, సంగమని, నే నేషని చెప్పుచున్నాను. నిస్సారము, సారము అనునవి కేని నేను ఏలాగునని చెప్పచున్నాను. ఏని చెప్పుటికఁ గారణము కనుపించలేదు. ఏకారణము వలన తెప్పుగలను.

అందై తర్వాపమథలంహికధంవదామి

టైవైతస్వరూప మథలంహికధంవదామి

నిత్యంత్యినిత్యమథలంహికధంవదామి

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఒహమ్॥

తా॥ సమస్తము అందైతయాపమని యొటుల పలుకుయును. సమస్తము టైవైతరూపరూపమని యేలాగున చెప్పుచును. కశనమస్తమున విత్యమనిగాని, అనిత్యమనిగాని యేలాగున చెప్పుచును. నేను జ్ఞానాసండస్వరూపుడైనై, సమరసముడైనై, యాకాళతుల్యాడైనై యుథ్యాము...

స్థూలంహినోనహికృశంనగతాగతంహి
ఆద్యంసమధ్యరహితంన పరాపరంహి
సత్యంవదామిఖలువైపరమార్థతత్త్వం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ స్థూలముగానులేదు. కృష్ణమై యుండియు లేదు. గమనాగమనములులేవు. ఆద్యంతమధ్యరహితమైన పరాత్మములేదు. • పరమార్థతత్త్వమును చెప్పాచు న్నాను. • సేను జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాళ తుల్యాడైనై యున్నాను.

సంవిదినర్వకరక్షాని నభోనిభ్యాని సంవిది
సర్వవిషయాశ్చ నభోనిభ్యాశ్చ
సంవిదిచేకమమలం నహిబద్దము క్షం
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ సమస్తముయిన యిర్మియములను ఆకాశతుల్యములనుగా దెలిసికొనుము. (లేసివానిభావము.) సమస్తముయిన విషయములు (శ్ర్వాదులు) ఆకాశతుల్యములని దెలిసికొనుము. నిర్మలమై యొకచేయయిన పరతత్త్వమున్న దిగాని యాది ఒంధువిముక్తి నొందినది కాదు. సేను జ్ఞానాసందస్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాశతుల్యాడైనై యున్నాను. *

దుర్మోధబోధగహనోనభవామితాత
దుర్మత్యలక్ష్మ్య గహనోనభవామితాత
ఆసన్నదుర్మాప గహనోనభవామితాత
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ ३. తండ్రి ! దుర్మోధము, బోధము అనే ఆశ్వామును సేనుకాను. మాడ శక్యముగాని దూషశక్యముయిన తత్త్వమును సేనుగాను. ४. తండ్రి ! సమాపమనంయన్న గహనమును సేనుగాను. ఓతండ్రి సేను జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాశతుల్యాడైనై యున్నాను.

నిష్కర్షుకర్షుదహనో జ్యులవోభవామి
నిర్ద్రుఢిన్యుఢిదహనో జ్యులవోభవామి
నిదేహదేహదహనోజ్యులవోభవామి
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ నిష్కర్షులను, కర్షులను డస్టోంచుసట్టి జ్యులాయాపముయిన యిస్తి వగుచున్నాను. నిర్ద్రుఢిను, దుఃఖము ఇక్కడివారిని డహించుసట్టి యిస్తిని సేనగుచున్నాను.

నిద్రేషామును, దేహమనదహించుటటి యాగ్ని జ్యోలును సేసగుచున్నాను. నేను జ్ఞానానందస్వరూపుడైనెన్నే, సమరసమైనై, యూకాళతుల్యిడైనైయున్నాను.

నిష్ఠాప వాపదహానోహి పాలత్తాశనోఒహాం

నిర్భ్రష్టధర్మ దహానోహిపాలత్తాశనోఒహాము

నిర్వస్థబనదహానోహిపాలత్తాశనోఒహాం

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోహమోఒహాము॥

తా॥ నిష్ఠాపము, పాపము, బీని దహించుటటి యాగ్ని సగుచున్నాను. నిర్భ్రష్టము, ధర్మము అను వానిని మండించుటటి యాగ్ని హాత్తుడైను సేసే యగుచున్నాను. నిష్ఠం ధము, బంధము అమవానిని దహించుటటి యాగ్ని హాత్తుడైనగుచున్నాను. నేను జ్ఞానానందస్వరూపుడైనెన్నే, సమరసమైనై, యూకాళతుల్యిడైనైయున్నాను.

నిర్భ్యావభావరహింతో సభవామివత్తు

నిర్మోగయోగరహింతో సభవామివత్తు

నిష్ఠిత్తచిత్తరహింతో సభవామివత్తు

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోహమోఒహాము॥

తా॥ నిర్భ్యాము, భావములేనివాడను కాను. నిర్మోగము, యోగములేనివాడను కాను. నిష్ఠిత్తము, చిత్తములేనివాడనుకాను. నేను జ్ఞానానందస్వరూపుడైనెన్నే, సమరమైనైనై, యూకాళతుల్యిడైనైయున్నాను.

నిర్మోహమోహా పదవీతినమే వికల్పా

నిక్షేపక్షోకపదవీతి నమేవికల్పం

విన్దోభలోభపదవీతినమే వికల్పా

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోహమోఒహాము॥

తా॥ నిర్మోగము, మోహము అని వికల్పము నావలేదు. నిక్షేపక్షము, శోకము అని నాకచికల్పములేదు. లోధమని, ఉణ్ణోధమని నాక వికల్పములేదు. నేను జ్ఞానానందస్వరూపుడైనెన్నే, సమరమైనైనై, యూకాళతుల్యిడైనైయున్నాను.

సంసారసంతతి లతొనచమే కదాచి

త్యంతోహ సంతతి సుఖైనచమేకదాచిత్

అజ్ఞానబననమిదం నచమే కదాచి.

జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోహమోఒహాము॥

శ్రుతి

తా॥ సంసారసంతతి యసెడు తీగ నాకు డెన్ను డును లేదు. సంతోషసంతతి మఖమలున్న నాకెన్ను డును లేవు. అజ్ఞానరూపమైన యాభిధమన్న నాకెన్ను డును లేదు. • నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యుడైనే, యున్నాను.

సంసారసంతతిరబోనచమే వికార
స్నంతాపనంతతి తమోనచమే వికారః
సత్యంస్వయధర్మజనకం నచమే వికారో
జ్ఞానామృతం సమరసం గొనోపమోఽహమ్॥

తా॥ సంసారసంతతి యసెడి రకోగుణ వికారము నాకు లేదు. సంతాపసంతతి యసెడి తమోగుణ వికారమన్న లేదు. ష్వాధర్మజ్ఞానదకుమయిన సత్యగుణ వికారమన్న నాకు లేదు. అయితే నేను జ్ఞానానందస్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యుడైనే యున్నాను.

సంతాపుద్మభజనకోనవిధిక దాచి
త్సంతాపయోగజనితంనమన్మిక దాచిల్
యస్తుదహంక్తిరియంనచమేక దాచి
జ్ఞానామృతంసమరసంగొనోపమోఽహమ్॥

తా॥ సంతాపదుఃఖ జనకమైన విధి నాకెన్ను డును లేదు. నాయొక్క మనస్సు ఎప్పుడును సంతాపయోగమును బుట్టించునది కాదు. నావు నీ యహంకారమన్న రెయిన్ను డును గలగడు. నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశశుల్యుడైనే యున్నాను.

నిష్టమ్ముకమ్మనిధనంవికల్పకల్పం
స్వప్నప్రబోధనిధనంనహితాహితంహి
నిస్సారసారనిధనంనచరాచరంహి
జ్ఞానామృతంసమరసంగొనోపమోఽహమ్॥

తా॥ నిష్టంపము (నిశ్చలత) కంపము (చలనము) నిధనము (మృతి) ఇవి నావి కల్పమలానిని కావు.. ఎప్పుడేది జరిగినము నాచికాదనియు జ్ఞమీంచుమంచని థాఫము. స్వప్నము, జాగరము, బుట్టియును లేతు. హితములేదు. అహితములేదు. నిస్సారము, సారము, నిధనముగల చరాచరమలు. నావులేతు. నేను కేవలము జ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యుడైనే యున్నాను.

నోవేద్య వేదకమిదంనచ హేతుతర్త్వం
వాచామగోచరమిదంనమనోనబుద్ధిః
ఏవంక ధంపోభవత్తుక ధయాభిత త్వం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమాటహామ్॥

ఈ॥ వేదము (తెలియుడినది) లేదు. వేదకము (తెలియువాడు) లేదు. ఉపహింపదగిన హేతుతులేదు. ఇది వాచామగోచరమయినది. (వాక్యాలతోఁ జైష్వతు శక్తయుక్తానిది.) మనస్సులేదు. బుద్ధిలేదు. కషిధముగానున్న తత్త్వమును నేనే లాగున జైష్వదును. నేను జ్ఞానాసండ స్విరూపుడైనై, సమరసమైనై, యాకాశతుల్యం డైనై యున్నాను.

నిర్భిస్న భిస్న రహితంపరమార్థత త్వ
మస్తర్భహిర్భుహిక ధంపరమార్థత త్వమ్
ప్రాక్సంభవంనచరతంనహివస్తుకిరిచి
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమాటహామ్॥

ఈ॥ భిస్న ముకానిది భిస్నమైనది యసునచి రెండును లేని పరమార్థమయిన తత్త్వము అంతరమందును లేదు. భాష్యామందును లేదు. అదే పరమార్థతత్త్వము. అనాది కాలమందు సంభవించినది. ఆస్త్రికలదికాడు. ఏమియున వస్తుతుగాలేదు. నేను జ్ఞానాసండ స్విరూపుడైనై సమరసమైనై, యాకాశతుల్యండైనై యున్నాను.

రాగాదిదోషరహితంత్త్వహామేవత త్వం
దైవాదిదోషరహితంత్త్వహామేవత త్వమ్
సంసారశోకరహితంత్త్వహామేవత త్వం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమాటహామ్॥

ఈ॥ రాగాదిదోషరహితమయిన తత్త్వమును నేనేను. జ్ఞావాదిదోషము లేని దత్త్వమును నేనేను. (జైవమనఁగా దేవాది సృష్టిరూప దోషమనట.) సంసారసంబంధ మయిన శోకములు లేవి తత్త్వమును నేనేను. నేను జ్ఞానాసండ స్విచూపుడైనై, సమరసమైనై, యాకాశతుల్యండైనై యున్నాను.

సానత్రయంయదిచ నేతిక ధంతురీయం
కాలత్రయంయదిచ నేతిక ధందికశ్చ
శాస్త్రంపదంహివరమంపరమార్థత త్వం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమాటహామ్॥

తో తొపటి మాడు స్తోనమలు లేవ్వదు తోరియము (ఆనఁగా నాగ్ స్తోనము) ఏలాగున కలగును. (బ్రాగ్రతీష్విష్ణు సుషుప్తులు తొపటి మాడు స్తోనమలు నాగ్లనది పరబ్రహ్మగునందానుధవము.) కాల్పత్రయము లేస్ట్ర్యులే దిక్కులు ఏలాగున గలుగుము. (ప్రాచీకాలము, వ్యధార్థిష్ణుకాలము, సామారకాలము, ఆమసవి కాల్పత్రయము.) సూర్యోదయాస్తములంబట్టి దిక్కులు దెలియుచున్న వి. ఆ కాలములు లేవంటే దిక్కుల నిర్మియము లేదినిథించము. పరమాధర్శత్యుము ఏమియు చేష్టలులేకి సగ్నీవ్రీతమైయున్నది. సేను భూనాసంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాశముల్యాడనైయున్నాను.

దీర్ఘోలఘుంప్రసరితీహనమేవిభాగో

విస్తారసంకటమితీహనమేవిభాగ్య

జ్ఞాణంహివర్తులమితీహనమేవిభాగో

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవ్యాఖయామ్॥

తా॥ దీర్ఘ మరి, ప్రస్వమియు, నిటువంటి విభాగము నాక లేదు. విస్తారమనియు, సంకటి (ఇరుకువోటు) మనియు, నాక విభాగములేదు. కోణమనియు, వర్తులమనియు, సాకేమియు విభాగములేదు. ఇక సేమనఁగా సేను భూనాసంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాశముల్యాడనై యున్నాను.

మాతాపితాదితసయాదినమేకదాచి

జ్ఞాతంమృతంసచమనోసచమేకదాచిత్

నిర్వ్యక్తులసిరమిదంపరమార్థతత్త్వం

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవ్యాఖయామ్॥

తా॥ తల్లియని, తండ్రియని, కొమారులనియు, నాకైస్తు ఉఱును లేదు. పుట్టుంకయనియు, చావ్య అనియు, మనసు అనియు, నాకైస్తు యును లేదు. వ్యాపకము లేక నీర్మిసైన యిది పరమార్థతత్త్వము, సేను భూనాసంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యూకాశముల్యాడనై యున్నాను.

శుదంవిశుద్ధమిచారమన సరూపరి

నిల్చెవలేపమిచారమన సరూపమ్

నిఃఖణ్డాఖణ్డమిచారమనసరూపం

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవ్యాఖయామ్॥

తా॥ శుద్ధుకాదు. విశుద్ధముకాదు. విచారముకాదు. ఇక సేమనఁగా శశంకమాప్తమైయున్నది. లేపమయినది కాదు. నిర్వ్యపమయినది కాణి విచారించమియు. ప్రశ్నము

కానిదియు, సంతరూపమైనదియున్నది. అథండము కాదు. సథండము కాదు. విచారింప శక్యముకానిదియు, అసంతరూపమైనదియున్నది. నేను భూనాసంధ స్వరూపుడైనె, సమరసమైనె, యాకాశతుల్యండైనె యున్నాను.

బ్రహ్మదయన్నరగభ్యాకథముత్రసంతి
స్వరూదయోవసతయ్యకథముత్రసంతి
యద్వ్యేకరూపములంపరపూర్ధతత్త్వం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ బ్రహ్మదులున దేవగణములు ఎట్టుగా నిష్టుటున్నారు. స్వరూది లోకములున్న ఎట్టుగా నినట గలిగియున్నవి. నిర్గులములున పోహార్థ తత్త్వమేకరూపములునట్టుయుచే చిఫీలికాది బ్రహ్మప్రయంతములున తేవజాతములున్న, రసాతలాది సత్యతలాకప్రయంతములున లోకములున్న ఎండుసిమి త్రమస్తువి. నేను భూనాసంధ స్వరూపుడైనె, సమరసమైనె, యాకాశతుల్యండైనె యున్నాను.

నిర్మైతినేతివిమలోహికథంవదామి
నిశ్చేషమశేషవిమలోహికథంవదామి
నిర్మిజలిగ్జవిమలోహికథంవదామి
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ పరమపురుషుడు నిర్మితి నీతులు లేక విములుడై యున్న వాడు. ఎట్టుగాఁ జైప్రాధున. నిశ్చేషము, శేషము లేక నిర్గులుడై యున్న వాడు. ఎట్టుగాఁ జైప్రాధున. నిర్మింగము లేక, లింగము లేక, విములుడై యున్న వానిని నేనెట్లు చెప్పామను. (లింగమ నఁగా సూత్రమైక్కర్మము. తనాగ్రూత సహార్థములునది. తనాగ్రూత యనఁగా అంబఫు) నేను భూనాసంధ స్వరూపుడైనె, సమరసమైనె, యాకాశతుల్యండైనె యున్నాను,

నిష్కర్షర్కర్షర్కర్షపరమంసతతంకరోమి
నిస్సంగనంగరహితంపరమంవినోదమ్
నిద్రేహదేహరహితంసతతంపినోదం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ శేషముయన నిష్కర్షర్కర్షర్కర్షఎల్లప్పదు చేయుమన్నాను. (నిష్కామ మనియద్రము) నిస్సంగము, సంగము యారెండున లేని వినోదము సక్కోత్తము. నిద్రేహము దేశ్మము, శారెండున లేని వినోదమే ఎల్లప్పదు నుండపలయును. (నిద్రేహమనఁగా లింగధీర వర్జితము, దేహమనఁగా భూల కరీము.) నేను భూనాసంధ స్వరూపుడైనె, సమరసమైనె, యాకాశతుల్యండైనె యున్నాను.

మాయాప్రపంచరచనానచమేవికార్ణ
కొటిల్యదమ్భురచనానచమేవికారః
సత్యానృతేతిరచనానచమేవికార్లో
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోషమోఽహమ్॥

తా॥ మాయాధ్వరా ప్రపంచమేన స్ఫైరించుట నా పేకారము కాదు. కొటిల్యము, డంబము, మెద్దెన వాని రచనయున్న నా వికారముకాదు. సత్యమని, అభిధమని, అనుసని నా వికారము కాదు. నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యాడైనే యఱన్నాను.

సంధ్యావికాలరహితంనచమేవియోగ
తు స్ఫైరఖాధరహితంబధిరోనమూక్ష
ఏవంవికల్పరహితంకష్టావశుద్ధం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోషమోఽహమ్॥

తా॥ సంధ్యావికాల రహితమైనే నాసు వినోదము లేది. (సంధ్యాకాల స్వరూపుడిని భావము) అంతస్మానందజ్ఞానములేని బధిరుడైను (చెపిసేవానిని) గాను, మాగవానిని గాను, ఇటువంటి వికల్పములు లేవిపాడును గాను. భావమునందు శుద్ధుడైను గాను, ఇక సేమనఁగాజ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యాడైనే యఱన్నాను.

నిరాధనాధరహితంహినిరాకులంవై
నిశ్చిత్తచిత్తవిగతంహినిరాకులంవై
సంవిధిసర్వవిగతంహినిరాకులంవై
జ్ఞానామృతంసమగుసంగగనోషమోఽహమ్॥

తా॥ నాభుడు లేక నిరాధ ఇఁ లేక నిరాకులమై (మనఃకల్పములేనిది) నిష్ఠ శ్రూము, చిత్తము లేక వ్యాపలముగానిరియు, సగ్గుము శూస్యమైనిరాకులమైన దానిని గాచుమాక్షును దశిసికొనుము, నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశతుల్యాడైనే యఱన్నాను.

కాన్నారమన్నిరమిదంహికధంవద్ధామి
సంస్థిధిసంశయమిదంహికధంవద్ధామి
ఏవంసిర స్తరసమంహినిరాకులంవై
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోషమోఽహమ్॥

తా॥ తథపంచమ ఆర్యాశుందిరమ వంచేది. దీనిసేమణి చెప్పుటహ. ఇదియొల్ల ప్రశ్నకీద్దమైన యసేక సంకేయములు గలది. దీనిసేమణి చెప్పుటసు. కాలాగుడ సైల్పుచ్ఛము సమమై, నిరాకారమైన దాని సోస్టు చెప్పుటను. సేనైతే భూమానంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యాకాళతుల్యాడనై యున్నాను.

నిజీవజీవరహితంసతతంవిభాతి
నిజీజబీజరహితంసతతంవిభాతి
నిర్వాణబ్ధవరహితంసతతంవిభాతి
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ నిజీవ తీవుచీత్తమై ఎల్లప్పడు ప్రకాశించుచున్నది. (చేతనా చేతనములు) నిజీజబీజరహితమై ఎల్లప్పడును ప్రకాశించుచున్నది. (కార్యకాణములు లేనిదని తా॥) మౌతుచు, బంధుచు, అనుసవి లేక యెల్లప్పడును ప్రకాశించుచున్నది. సేనైతే భూమా సంద స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యాకాళతుల్యాడనై యున్నాను.

సగభూతివర్జీతమిదంసతతంవిభాతి
సంసారవ్జీతమిదంసతతంవిభాతి
సంహారవరితమిదంసతతంవిభాతి
జ్ఞానామృతంసమరసగంగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ జన్మమహిత్తమై యొల్లప్పుటే తత్త్వము ప్రకాశించుచున్నది. సంసారములేన్నై యాతత్త్వ యొల్లప్పడు ప్రకాశించుచున్నది. సంహారము (లయము) లేన్నిటైయొల్లప్పడు ప్రకాశించుచున్నది. సేనైతే భూమాసంగ స్వరూపుడైనై, సమరసమైనై, యాకాళతుల్యాడనై యున్నాను.

ఉల్లేఖనూత్రమచితేనచగామయాపం
నిధిస్య భిస్య మపితేనప్పివస్తుకించిత్
నిల్జజమానసకరోమికధంవేషాదం
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపమోఽహమ్॥

తా॥ లభ్యలేనిటి మసస్య! నిర్మయక్కు నామరూపములు లేభాగ్యాత్రమయనను లేవు. నిష నిధిస్య మని, భిస్య మని చెప్పునట్టి వస్తులైక్కుటియునులేదు. ఎంటవు యథంధుచు వ్యాపుతు. యొభూతా సంచస్పూర్ణాత్మాడనై, సమరసమైనై, యాకాళతుల్యాడనైయున్నాను.

కింనామరోదిషిసభేనజరానమృత్యుః
కింనామరోదిషిసభేనజన్మదుఖమ్
కింనామరోదిషిసభేనజతేవికాగో
జ్ఞానామృతం సమరసం గగనోపవొంహమ్॥

తా॥ మిత్రమైన ఓ మనస్సా! నీకుప్రభుక, చాపు, అసునవిలేతు. ఎండుక దుఃఖించు
చున్నా పు. నీకు జన్మదుఖములేదు. ఎండుక దుఃఖించున్నా పు. ఓ మిత్రమైన మాన
సమా నీకే వికాగములును లేతు. ఎండుక యథిలచున్నా పు. నేను జ్ఞానానంద స్వరూ
పుడ్నెనై, సమరసమైనై, యాకాశతుల్యాడ్నెనై యున్నాను.

కింనామరోదిషిసభేనజతేస్వరూపం
కింనామరోదిషిసభేనజతేవిరూపమ్
కింనామరోదిషిసభేనజతేవయాంసి
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవొంహమ్॥

తా॥ ఓ స్నేహితుఁడా! నీకు స్వరూపములేదు. ఏమని దుఃఖించెదవు. ఓ స్నేహి
తుఁడా! నీకు వియోవములేదు. ఎండుక శోకించెదవు. ఓ స్నేహితుఁడా! నీకు నయస్సులు
(శాలాద్వాషఫలు) లేతు. ఎండుక దుఃఖించున్నా పు. నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడ్నెనై,
సమరసమైనై, యాకాశతుల్యాడ్నెనై యున్నాను.

కింనామరోదిషి సభేనజతే వయాంసి
కింనామరోదిషిసభేనజతేమనాంసి
కింనామరోదిషిసభేనతవేన్నియూఁ
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవొంహమ్॥

తా॥ ఓ స్నేహితుఁడా! ఎండుక దుఃఖించెదవు. నీకు వయోవికారములులేతు. ఓ
స్నేహితుఁడా! ఏలయించెదవు. నీకు మనస్సులులేతు. ఓ స్నేహితుఁడా! నీకిందియములు
లేతు. ఏలకోకించెదవు. నేను జ్ఞానానంద స్వరూపుడ్నెనై, సమరసమైనై, యాకాశతుల్యా
డ్నెనై యున్నాను.

కింనామరోదిషిసభేనజతేఉ స్నేహమృం
కింనామరోదిషిసభేనజతేప్రలోభః
కింనామరోదిషిసభేనజతేవిమ్మోప్యా
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవొంహమ్॥

తా॥ ఓ స్నేహితుఁడా! నీకు కామములేదు. ఏలవిచారించెదవు. ఓ స్నేహితుఁడా!
నీకంఠమున్ను లేదు. ఏలకోకించెదవు. ఓ స్నేహితుఁడా! నీకుపోతోములేణ్ణదానీ ఏల

శచిచారము. నేను జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనెను, సమరసమైనెను, యాకాళతుల్యుడైనెను యున్నాను.

ఐశ్వర్యమిచ్ఛనికథంనచ తేధనాని

ఐశ్వర్యమిచ్ఛనికథంనచ తేహింసతీను.

ఐశ్వర్యమిచ్ఛనికథంనచ తేమమేతి

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోహమోహమ్॥

తా॥ నీకు ధనములేవు. ఐశ్వర్యము నేల యిన్నయించెడను, నీకు సత్యిష్టములు లేవుగా? నీకు ఐశ్వర్యకాంక్యయేలి? ఏలయ్యేక్ష్వర్యము నిచ్చయించుచూన్నావు. నీకు మమకారములేదు గవా. నేనైతే జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనెను, సమరసమైనెను, యాకాళతుల్యుడైనెను యున్నాను.

లింగపంచజనుమీనచ తేనమేచ

నిర్జమానసమిదంచవిభాతిభిన్నమ్

నిచ్ఛేదభేదరహితంనచ తేనమేచ

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోహమోహమ్॥

తా॥ లింగము, సంసారము, జన్మము, ఇవినీరును, నాకునులేవు. లభ్యతేని యో మనస్సా! ఇది యంతము భిన్నమైనట్లు కనబడుచున్నది. ధేదము, నిచ్ఛేదము అనుకునీరును, నాకునులేవు. నేను జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనెను, సమరసమైనెను, యాకాళతుల్యుడైనెయున్నాను.

నోవాణమాత్రమపి తేహివిరాగరూపం

నోవాణమాత్రమపి తేహినరాగరూమ్

నోవాణమాత్రమపి తేహిసరాగరూపం

జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోహమోహమ్॥

తా॥ నీకు అఱమప్రత్మేనా కైరాగ్యరూపములేదు. నీకు అఱమప్రత్మేనా సరాగ (అఱరాగ) రూపములేదు. అఱమప్రత్మేనా కామమునీకులేదు. నేను జ్ఞానాసంద స్వరూపుడైనెను, సమగ్రసమైనెను, యాకాళతుల్యుడైనెను యున్నాను.

ధ్యాతాన తేహిహృదయేనేచ తేసమాధి

ధ్యానంన తేహిహృదయేనబహింప్రదేశః

ధ్యేయంనచేపిహృదయేనహివసుకాలో

జ్ఞానామృతంపమరసంగగనోహమోహమ్॥

తా॥ సీతధ్యానము చేయువాడు లేదు. సీహృదయమున ధ్యాన సమాధులులేవు, జ్ఞానిగమరయ తెల్పు, హృదయమునుండు ధ్యానము చేయడగినది ఏకస్తుభులేదు, కాలములేదు, నేను మాత్రము భ్రాహ్మణంత స్వయాపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశచుల్యండైనే యున్నాను.

యత్నారభూతమఖలంక థితంమయాతే
నత్వింనమేనమహాతో నగురుర్నశిష్ట్యః
స్వచ్ఛప్రసరూపసహజంపరమార్థం త్విం.
జ్ఞానామృతంసమరసంగగనోపవోఽహమ్॥

తా॥ అన్ని ఉటికంటే సారాంశమయిక యింజ్ఞానము నాచేత సీహ జైప్రంబభుసది. నివ్వలేవు. మహాత్మియరూపమయిక నాచ గురువుగాని, శిష్యుడుగాని ఎవడును లేదు. స్వయంప్రకారమైనే, స్వేచ్ఛాసంచారమైనే, సమాఖ్యమయిన పరమాధరూపమైకక్రటియున్నది. అదే సైనై భ్రాహ్మణండ్రస్వరూపుడైనే, సమరసమైనే, యాకాశచుల్యండైనే యున్నాను.

కథమిహాపరమార్థంతత్వమానసరూపం
కథమిహాపరమార్థంనై వమానసరూపమ్
కథమిహాపరమార్థంజ్ఞానవిజ్ఞానరూపం
యదిపరమహామేకంవ ర్థంతేవోఽమరూపమ్॥

తా॥ ఆసంగమాపమయిన ప్రత్యుము ఇచ్చు పరమాధ మేలాగున సగాచున్నది. పరమాధతత్వమేలాగున నాండవరూపముకాకయుండి... నగమాధము విలాగున విచట భ్రాహ్మణిఖానరూపమగుచున్నది. ఆకాశరూపమయిన నేను: క్ర్యాండకే అద్వితీయమైన తత్త్వమునై యుంచున్నాను. నేనటులనుండఁగా ప్రైచెప్పినవన్ని యు నుండవని భావము.

దహనవవనహీనంవిదివిజ్ఞానమేకం
అవనిజలవిహీనంవిభ్రాహ్మణరూపమ్
సమగుమనవిహీనంవిదివిజ్ఞానమేకం
గగనమివవిశాలంపిదివిజ్ఞానమేకమ్॥

తా॥ విజ్ఞాన స్వరూపమయిన పరతత్వమైకక్రటియు అగ్ని వాయువులు లేవిష్ట యుండునని తెలిసికొనుము. భూమి జలము చేసిదై యొకక్రటియే విజ్ఞానరూపమయినదని తెలిసికొనుము. ఎల్లప్పుడు సమానమైనే, గమన రహితమై (నిర్వల) విజ్ఞానమైకక్రటియే యున్నదని దెలిసికొనుము. ఆకాశముల పోకాలమైనుండు సది విజ్ఞాన మేకక్రటియుని దెలిసి కొనుము.

నశ్చోన్యరూపం నషితోన్యరూపం నశ్చోన్యరూపమి నశ్చోన్యరూపమ్
రూపం విమోహం నథ వామికించి త్వ్యరూపరూపం పరమార్థత త్వ్యమ్
తా॥ కూస్యరూపము గాదు. విశ్వాస్యరూపము కాదు. శుద్ధరూపము కాదు. విశ్వ
రూపము కాదు. రూపము కాదు. విమోహపము కాదు. పరమార్థత్వ్యము ఏమనఁగా స్వస్యరూ
పము గలదిగా సేయండును.

ముంచముంచపొనంసారం త్వ్యగంముంచపొనర్వ్యథా
త్వ్యగాత్వ్యగిపంశుద్ధ మమృతంసహజంథ్యివమ్॥

తా॥ ఓ మనస్సా! సంసారమును (కీప్పిముగ) వదలుము. సంసార త్వ్యగమున
సగ్నవిధములచేతును కదలిపెట్టుము. త్వ్యగాత్వ్యగములు విషత్తుల్యమాలు. పరమత్వ్యము
శుద్ధము, ఆనందమయము, సహజము, (కార్యము తలనగాళ నంతరు తానే పృష్ఠునది.
కాళ్యతమ్మునైనది.

ఇతి శ్రీవత్సాత్మేయ విరచితాయాము వథూతి గతాయా
మత్కు సంవిత్యుపదేశినామ
తృతీయోదాయః.

శ్రీజగద్భుత విక్షనాధావథూత పుగుద్వరపూమణ్ణు.

శుభమన్తః

శ్రీజగదారు విశ్వసాధావధూతయేనమః.

అ దైవత సుధాని ధి.

అలుదవథాగము-అచలము.

ఆంధ్రప్రాతిప్రయసస్మితి
అ న్నిధూ త గీ త.

అధిచతుర్థోఽధ్యాయః.

శ్రీదత్త ఉండాచ.

నావాహనంనై వవిసర్జనంవా పుష్టిశేషాంతికధంభన్ని
ధ్యానానిమన్మాణికధంభవన్ని సమాసమంచే వశివార్ఘనంచి॥

దత్తాత్రేయాదుఁ జైష్వమన్నాదు.

తా॥ ఆవాహనములేదు. విసర్జనములేదు. పుష్టిములు, పత్రములు ఎల్లుగానుండును.
ధ్యానములు మంత్రములు ఏఱగున కలుగున. నాయుక్కు వగమయ్యాజనము, అసమ
ముకైయున్నది.

నకేవలంబనవిభనముక్కో నకేవలంశుదవిశుదము క్రం
నకేవలంయోగవియోగము క్రం ప్రవైవిముక్కోగగన్మామోఽహమ్ ||

తా॥ సేను కేవలము ఒంధుచిముక్కుడను మాత్రముకాదు. సేను శుద్ధ విశుద్ధముల
నంటి ముక్కుడనుమాత్రముకాదు. దొంగ వియోగము క్కుడను మాత్రమేకాను. ఇంక సే
మనఁగా విముక్కుడై, యాకాళతుల్యుడైని; పరమాత్మ సేనేయున్నాను...
2

నచా స్తిదేషూనచమేవిదేషూ
బుద్ధిరత్నామేనహీచెందిరూణి
రాగో విరాగశ్చ కథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణ మధ్యామయోఽహమ్॥

తా॥ నాకు దేహములేదు. విదేహములేదు. బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియములు, ఇషి నాకులేతు. రాగమని, విరాగమని యేలాగున చెప్పాయను. నేను స్వరూపముచేతనే ఆనంద మయుడైనె, మాయాఐపిగ్యాదివాసావికారము లేనివాఁడైనె యున్నాను.

ఉత్సైథ మాత్రంనహీభిన్నముచ్ఛేచు
రుత్సైథ మాత్రంన తిరోహితంచై
సమాపమంమిత కథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణమసామయోహమ్॥

తా॥ రేభా మాత్రమయినా భేదములేదు. రేభో మాత్రమైనాతిరో హితమై (మఱు గుపడి) యుండలేదు. సమ, అనమ, అని ఓమిత్రుఁడా! ఏమని చెప్పాడును. నేను స్వరూపముచేతనే ఆనందమ యుడైనె, మాయాఐపిగ్యాది వాసనా వికారములు లేనివాఁడైనె యున్నాను.

జతేన్నీయోఽ హంత్యజతే గ్రీయోవా
నసంయ మోమేనియ మోనబాత్పం
జయాజయో మిత్రకథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణమసామయోఽహమ్॥

తా॥ నేను జితేంద్రి యుడైన. లేక అనితేంద్రియుడైన అయిటిని. నాకు నియమ ములేదు. సంయమము ప్రట్టలేదు. ఓ మిత్రుఁడా! జయమని, అపజయమని యేలాగున చెప్పాయను. (అనిర్వాణ్య మిథావము) నేను స్వరూపము చేతనే ఆనందమయుడైనె, మాయాఐ విగ్యాది వాసనా వికారములు లేనివాఁడైనె యున్నాను.

అమూర్తి మూర్తిర్షు ఇమేకదాచి
దాద్యిస్తమధ్యంనచమేకదాచిణ్ణ
బలాబలం మిత్రకథంవదామ్ము
స్వరూప నిర్వాణమసామయోఽహమ్॥

తా॥ నాకెప్పాయను మూర్తిలేదు. అమూర్తిలేదు. నాకెప్పాడును అది, అంతము, మధ్యము అణునవి యేదియనులేదు. ఓ మిత్రుఁడా! బలము, అబలము అని నేయేలాగున

చెప్పదును. నేను స్వరూపముచేతనే ఆసంఘమయుడైనే, మాయాలై విద్యాది వాసనా వికారములు లేనివాడైనై యున్నాను.

మృతా మృతం వాసివిషావిషంచ
సంజాయ తేతాతనమేళక దాచీత్
అశుద్ధ శుద్ధంచ కథంవదామి
స్వరూపనిర్వాణమనామయోఽహమ్॥

ఈ॥ మృతా మృతమలని, కిసా విషమలనియు, నాకెన్నెడును కలగదుసుమి! నాయనా! అపరిష్ఠము, శుద్ధము, అనియెలాగున చెప్పదును, నేను స్వరూపముచేతనే ఆసంఘ మయుడైనే, మాయాలై విద్యాది వాసనా వికారములు లేనివాడైనై యున్నాను.

స్వప్నః ప్రస్తోధోసచ యోగముదా
సక్తందివావాపినమేక దాచీత్
అతుర్వ్య తుర్వ్యంచ కథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణమనామయోఽహమ్॥

ఈ॥ స్వప్నము, ప్రప్రథము (మేలుకొనుట) యోగము ప్రయునలేము. రాత్రి అని పగలు అని నాకెన్నెడునులేవు. అతుర్వ్యమని, తుర్వ్యమని, యాసంగతులసేనెట్టుపులు కిందును. నేను స్వరూపముచేతనే ఆసంఘమయుడైనే, మాయాలై విద్యాది వాసనా వికారములు లేనివాడైనై యున్నాను.

సంవిధిమాంసర్వ విసర్వము క్తిం
మాయా విమాయానచమేక దాచీత్
సంధ్యాదికం కర్మ కథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణమనామయోఽహమ్॥

ఈ॥ సర్వప్రస్తుతములే వానిగా న స్ను దెలుసుకొనుము. నాశమాయయు, విమాయయు, ఎన్నెడునులేవు, సంధ్యాని తూపమయిన కర్మసేనెట్టుగా తెప్పదును. నేను స్వరూపము చేతనే ఆసంఘమయుడైనే, మాయాలై, విద్యాది వాసనా వికారములేని వాడైనై యున్నాను.

సంవిధిమాం సర్వసమాధి యు క్తిం
సంవిధిమాంలక్ష్మీ విలక్ష్మీము క్తిమ్
యోగంవియోగంచ కథంవదామి
స్వరూప నిర్వాణమనామయోఽహమ్॥

శుభ మాసు.

త్రీజగ్దాయవిక్ష్యనాధావధూతయేనమః.

అద్వైత సుధానిది.

అయిదవభాగమః-అచలము.

ఆంధ్రతాత్పుర్వసహిత

ఆ వ ధూ త గీ త.

అధసంచమోఽధ్యయః.

(శ్రీదత్త ఉవాచ)

ఓమితిగదితంగగనసమతన్మాపరాపరసారవిచారభూతి
అవిలాసవిలాసనిరాకరణం కథమత్తరబిన్నసముచ్ఛరణమో॥

తా॥ దత్తుతేయాధుఁ జైప్యాచున్నాఁ కు. ఓం అసే బ్రహ్మ స్వరూపమయిన
యాయేకాక్షరము ఆకాకశ్చల్యమయినది. అరి సరాపరములయొక్క సారవిచారము
కాదని తెలియవలయును. మతేయానది అవిలాస విలాసములను నిరాకరించునదియైన్న
యాయేగా ఆత్మర రూపమయిన లింపుచ్ఛాగ్రణామేలాగున నగుచున్నది.

ఇతితత్త్వమసిప్రభుతిప్రశ్నతిభీం ప్రతిపాదితమాత్మునితత్త్వమసి
తత్త్వముపాధివివర్జితసర్వసమం కిమురోదిషిమానసిసర్వసమమో॥

తా॥ ఈశాగున “తత్త్వమసి” యొవలయివ గ్రుతులచేతన నాపదేశింపఁబడి ఆత్మ
యాందు తత్త్వమసియనసది యొపయోగింశఁ బడింది. నీవు ఉపాధిగఫితత్త్వైన సర్వసమ
మైన వాటప్పు. సర్వము సుమైపైయుండణా ఎందు నిమిత్తము మాస్సుసందు శోదసము
చేయాయన్నాఁ వు. కోదనము తేనవి భావము.

అధింధ్రవివరిజ్జితసర్వసమం బహిరస్తరవరిజ్జితసర్వసమత్తు :
యదిచైకవిజ్జితసర్వసమం కిమురోదిషిమానసిసర్వసమమో॥

తా॥ మిదు, క్రీందు, అనునది కళ్ళల్కు సర్వసమయయి యున్నది. అంతరము బావ్యాము, అనువది లేక పర్వసమయయి యున్నది. విచారింపుగా ఏకకళ్ళల్కున సర్వసమయయి యున్నది. మనస్సునందేల చింతించున్నావు, ఇది యంతయి సర్వ సమయయినది.

నహింకల్పతకల్పవిచారణత్తుత్తుత్తుత్తు
వదనంధివివర్జితనర్వసమం కిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ కల్పిత స్వరూపమయయిన విచారమేంద్రియున లేదు. కారణమనియు, కార్యమనియు, నీవిచారమేంద్రియున లేదు. పద్మములు, సంధి, తామోదత్తైనవి లేకి సర్వసమయైనయుండుగా దేనిగురించి నీవు ఏలకోదనము చేసెదవు. అంతయి సర్వసమయైనున్నది.

నహింబోధవిభోధనమాధిరితి నహిందేశవిదేశనమాధిరితి
నహింకాలవికాలసమాధిరితి కిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ బోధాని, బిభోధ, అన్ని సమాధియని, యివియేవియున లేవు. దేశమని, విదేశమని, యి నిశ్చయమేంచు లేదు, కాలమనియు, వికాలమనియు, సేదియు నిశ్చయము లేదు. ఎందు నిమిత్తమై యి సర్వసమయైన దానినగ్నార్థి చింతిల్లాదవు.

నహింకుంభనభోనహింకుంభత్తుత్తుత్తు నహింజీవవఫుర్న హింజీవభుత్తుత్తు
నహింకారణకార్యవిభాగత్తుత్తుత్తు కిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ ఘుటూ కావచులేదు. ఘుటుమున్న లేదు. జీవశక్రింపులేదు. జీవుడునులేదు. కారణమనిగాని, కార్యమనిగాని, యావిభాగములేవు. సర్వసమయైన తత్త్వమునగ్నార్థి యేల చింతపడెదవు.

ఇహసర్వనిర సరమాత్మిపదం లఘుధీర్షువిచారవిహీనత్తుత్తు
నహింవర్తులకోణవిభాగత్తుత్తుత్తు కిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ ఇక్కడనే సమస్తమయయిన నిరంతర పొత్త పదమగలదు. లఘువు, దీర్ఘము అనే విచారములేక యున్నదని తెలియము. కర్తృలము (గుండనిచి) గమ, శోభుగాను నున్న దియని యి విచారమేంద్రియు లేదు. సర్వసమయైన దానినిగ్నార్థియేల శోకించెదవు. శోకింపవద్దని భూషము.

ఇహశూన్యవిశూన్యవిహీనత్తుత్తుత్తు ఇహశూదవిశూధవిహీనత్తుత్తు
ఇహసర్వవిసర్వవిహీనత్తుత్తుత్తు కిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ శూన్యము, విశూన్యము, లేనిడైయనియు, కుఢుము, వికుఢుము, అనుభూతము లేనిడై యనియు, పర్వము, విసర్వము, అనుమాటులులేనిడై యనియు, ఇహశూకమునండై (ప్రసుత విద్యుతమానశక్యయంచే) యుండియుండుగా సర్వసమయయిన పరతత్త్వమునిగ్నార్థి ఏలమయించెదత్తు.

నహించ్చిన్న విభిన్న విచారణతీ బహిరస్తర సంధివిచార ఇతి

అరి మిత్రవినరిజీతే సర్వసమం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఛేధము, అఛేధము, అనునవిలేకే యుండఁగాను, లోపల అని, సంధియని, విచారము లేపండఁగాను, శప్రుఁడు, మిత్రములేక సర్వసమమై యుండఁగాను, ఏలోకిం చెడవు.

నహించిష్ట్య విశిష్ట్య సరూప ఇతి నచరాచర ఛేదవిచార ఇతి

ఇహా.సర్వ్య నిర్స్తర మోత్తపదం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ శిఘ్రఁడని, విశిష్ట్యఁడని, స్వరూపుఁడని, యేదియులేకండఁగానున్న, చరము అచరము అని, యాఛేదముయొక్క, విచారము లేకండఁ యుండఁగానున్న, ఇచ్చటసే సమ స్తుమై, నిరంతరమైన మోత్తము గలిగి యుండఁగానున్న, సర్వసమమయిన తత్త్వము స్వదేశించి యొందుకు గోదనము చేసెనవు. చేయవద్దని భావము

ననురూపవిహావ విహీన ఇతి నను భిన్నవిభిన్న విహీన ఇతి

నను సర్వవిసర్వవిహీన ఇతి కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఓ.ఓా! రూపమని, కిరూపమని, యేదియుసులేక యుండఁగాను, స్పృష్టిలయ ములనునది లేకయుండఁగాను, భిన్న మని, విభిన్న మనియు యేదియులేక యుండఁగాను, సర్వ సమమును గూర్చియేల యఃఖించెనవు. వద్దని భావము.

నగుణాగుణపాశ నిబద్ధ ఇతి మృతజీవన కర్కృకరోమి కథమ్

ఇతి శుద్ధనిరంజన సర్వ సమం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ గుణము, అగుణము, ఒంధము అనునవి లేకండఁగాను, మృతుఁడై తీవించి యున్న కర్కృము సేను యేలాగన చేయుచును. కశలాగని పరికుఠ్ఱుమై నిరంజనమై సర్వసమ మైన తత్త్వము గలిగియుండఁగా సర్వసమమును గూర్చియేల విలపించెనవు.

ఇహాభావ విభావ విహీన ఇతి ఇహాకామవికామవిహీనఇతి

ఇహాబోధ తమంథిలుమోత్తసమంకి మురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఇక్కడనే భావము, విభావము, అనుసవికలిగి యుండఁగానున్న, ఇక్కడనే కామము, వికామము లేక యుండఁగానున్న, ఇక్కడనే మిక్కిలిభూస రూపమయిన మోత్తముగలిగి యుండఁగానున్న, సర్వ సమ మైన తత్త్వమునుగురించి యొందువలసవిలాపము చేయుచున్నావు.

శిథూత్త్వఁనిరసరత్త్వ మిత్రి నహించి విసంధి విహీన ఇతి..

యుది సర్వ వివరిత సర్వ సమంకిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఇచ్చుటనే తత్వము యొక్కయొడితేగని యథార్థత గలిగియుండఁగా, సంధి, విసంధి, అనువాది వదలకయుండఁగా, అగియే సర్వవిక్రితమైన సర్వసమమై యుండఁగా ఎందుకని యుమారక సర్వసమముగూర్చి తపించెదవు.

అని కేత కుటీపరివారమం ఇహసంగీవినంగవిహీనవరమ్

ఇహబోధ విబోధ విహీనవరం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఇల్లు, ఆశ్రమము, గుడిసే, అనుఫరివారము లేకుండఁగాను, ఇచ్చుటనే సంగపి సంగములు లేక కేవలముగ నుండియు, బోధాబోధలు లేక యుండఁగాను, ఏల యాలీల సర్వసమముగూర్చి ప్రలాపించెదవు. •

అవికార వికార మనత్యమితి అవిలక్షవిలక్షమ సత్యమితి

యది కేవల మాత్రని సత్యమితి కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ అ వికారము, వికారము, ఇప్పి అనత్య మలనియును, లజ్జయు, సిర్జజ్జయు, అన త్య మనియును. కేవలము ఆత్మయంది సత్యమనియుస్తుట్టుగా తెలసియు ఎందు నిమిత్తము సర్వసమముగూర్చి పలటించెదవు.

ఇహ సర్వతమంఖిలు జీవ ఇతి ఇహసర్వ నిర్నిర జీవ ఇతి

ఇహ కేవల నిశ్చల జీవ ఇతి కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ జీవుడు సర్వత్రయుస్తు వాడుని, ఇవట స్వామంయ దృష్టముగా వ్యాపించిన వాడు తీవ్రుడుని, ఇచుటనే కేవలము నిశ్చలుడై జీవుడుండఁగా సర్వసమముగూర్చి యేల విచారపడి యుదవు.

అవివేక వివేక మబోధ ఇతి అవికల్ప వికల్ప మబోధఇతి

యదిచైక నిర్నిర బోధ ఇతి కిమురోదిషి మానసిసర్వసమమ్॥

తా॥ అవివేకమనియు, పవేకమనియు, అబోధ అనియు నుండఁగాను, అవికల్ప మని, వికల్పమని, అబోధయనియు నివియుండఁగాను, (వికల్పమనిగా సందేహమ.) నిరంతరమై వ్యాపించియుండిన బోధకరిగి యుండఁగాను, సర్వసమని గూర్చి కోకించేల ?

నహిసోత్తమ పదం నహిబసధింసహిపుణ్యపదంనహిపోవాపవదమ్

నహిపురాపదం నహాంక పదంి. కిమురోదిషి మానసిసర్వసమమ్॥

తా॥ మోత్తపదములేదు. బంధపదము లేదు. పుర్ణాసమలేదు. పొపస్తానము లేదు; నిండిసచోటున్న లేదు. శూన్యసమయిన పదములేదు. సర్వసమని గూర్చి ఏల యాంకటసి భీచారము.

యదివర్షో వివర్షో విహీన సమం యదికారణకార్య విహీనసమమ్
యది భేదవిభేదవిహీన సమం కి మురోదిమి మానసినర్వసమమ్॥

తా॥ వర్షము, వివర్షము లేక సమైయుండఁగాను, కార్యకారణములు లేక సమయయించఁగాను, భేదాభేదములులేక సమైయుండఁగాను, సర్వసముని గూర్చి వల
వని యామఁథమేల ?

ఇహసర్వ నిర్తసర సర్వచిఖే ఇహకేవల నిశ్చల సర్వచితే
ద్వివదాది వర్జిత సర్వచితే కిమురోదిమిమానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ సర్వమునందు ఎల్లప్పుడు వ్యాపకండైసట్టియు, కేవలము నిశ్చలుడై సర్వ
వ్యాపియయిసట్టియు, ద్వివద చతుపుదాధలు (సరులని పశువులని) విభాగములేక సర్వ
ఫలములయందును వ్యాపించియున్న సర్వసముడు ఇచటనే యుంటాయుండఁగా సర్వ
సముని విమయమై ఏమని శోకించెదవు.

అతిసర్వ నిర్తసర సర్వగతం రతి స్గీల నిశ్చల సర్వగతమ్
దినరాత్రి వివిధిత సర్వగతం కిమురోదిమిమానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ సర్వమును అత్తిక్రమించ యొల్లప్పుడు సర్వవ్యాపకమై దేసియందు నాటేక
లేక నిశ్చలమై సర్వగతుడై, దినము, రాత్రియను విభాగము లేక సర్వగతమై యున్న
సర్వసముని గూర్చి యొండఁక దుఃఖించుచున్నావు.

నహిబన్నవిబన్ సమాగమనం నహింయోగవి యోగసమాగమనమ్
నహితర్కువి తర్కసమాగమనంకిమురోదిమిమానసినర్వసమమ్॥

తా॥ ఒంధ వింధముల సమాగమమును లేకుండఁగాను, యోగ వియోగ సమా
గమనము లేకుండఁగాను, ఊహాషోషాలు లేక యుండఁగాను, సర్వసమమును గూర్చి
ఎందుకు శోదసము చేసెదవు.

ఇహాకాల వికాల నిరాకరణ మఱమాత్రత కృశాను నిరాకరణమ్
నహించేవల సత్య నిరాకరణంకిమురోదిమిమానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఇచ్చటనే కాల వికాలములన నిరాకరించుచుండఁగాను, అఱమాత్రస్యస్యాప
మఱయన అగ్నిని నిరాకరించుచుండఁగాను, (అఱమాత్రమైన అగ్నియసఁగా జపరాగ్ని -
తుత్పుపాసలు లేక యుండఁగానని తాత్పుర్యము.) కేవల సత్యమును నిరాకరింప కుండ
గాపన్ను సర్వసమమును గూర్చి ఏల విచారము.

ఇహ దేవావిచేహవిహీన ఇతిను స్వప్నసుమంత్తి విహీనపరమ
అధిభాన విభాన విహీన పరంకిముదిరోమిమానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ దేహమనియు, విడేహననియు, సేవియు లేక యుండగాను, స్వయ్యము, సుషుప్తియనుని లేకయుండగాను, నామరూపములు లేక యుండగాను, సర్వసమని గూర్చి దుఃఖమేలి?

గగనోప మశుద్ధ విశాలసముం అవిసర్వవివరిజ్ఞత సర్వ సమమ్
గతసార విసార వికారం సమం కిమురోదిషి మానసి సర్వ సమమ్॥

తా॥ ఆకాశపులైమై, కుష్ఠమై, విశాలమైనదియై యుండగాను, విసర్వమును విడిచి సర్వసమై యుండగాను, (విసర్వమనసగా సర్వమునకంచే వ్యతిరిక్తము.) గత సారము (సారము పోయినది) విసారము (మొదటనే నిస్సారమయినది). అను నది లేక సర్వసమమయిన తత్త్వము గలిగియుండగాను, సర్వసమని గూర్చి నీకింకన దుఃఖమేలి?

ఇహాధర్మల్ని విధర్మల్ని విరాగతరం ఇహావస్తువివస్తువిరాగతరమ్
ఇహాకామవికామవిరాగతరం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ధర్మర్థద్రుములు లేక వైరాగ్యము మాత్రిమే యయిసట్టియు, వస్తువు, అవస్తువు, అస్తువి లేక వైరాగ్యము గలిగిసట్టియు, కామము, వికామమును లేక వైరాగ్యమే స్వచ్ఛాపమైసట్టియు, సైయస్సు సర్వసమని గూర్చి యేలదుఃఖించున్నావు.

సుఖదుఃఖవివరిజ్ఞతసర్వసమ మిహాళోకవిళోకవిహీనసరమ్
గురుళిష్యవివరిత తత్త్వమైపరం కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ సుఖదుఃఖములను విడచి శైట్టి సర్వసమైసట్టియు, శోక విశోకములు లేక సర్వమైసట్టియు, గురు ఇష్టులు లేక తత్త్వమైకచే యు తత్త్వమైనదిగా నుండఁగా సర్వసమనిగూర్చి యేలయాపింత దుఃఖము.

నకిలాంకురసారివిసారి ఇతి నచలాచలని ష్యువిసాష్యుమితి
అవిచారవిచార విహీనమితి కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ అంశరమని, సారమని. విసారమని నేడియు లేదగదా? చలము, అచలము, విసారము అనియు లేదగదా? అవిచారమని, విచారమని, శాస్వతమనియు, నీ వెలుగు దువు గదా? సర్వసమని కమఁగానుటను గురించి యెందుకు విచారపడెదవు?

ఇహాసారసముచ్చయ సారమితికథితం నిజభావవిభేదభితి
విషయేకరణత్వమనత్వమితి. కిమురోదిషి మానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ సారము అని, మిక్కిలి సారమనితియు నిశ్చటయుండగాను, నిజమునిన మసోభావముయొక్క భేదమని చెప్పుండిగది. విషయమునందు (శ్శాయిలయిందని భావము.) సాధనత్వము అనత్వమని యుఱీగియుండయు సర్వసమని విషయమునందేలకోణంచెడవు.
కోకేము నీకుఁ గూడడని భావము.

అ దైవ త సుధా ని ధి.

బహుధాశ్రుతయ్యప్రవద నీయతో వియదాదిరిదం మృగతోయసమమ్
యదిచే కనిర్నర సర్వసమం కిమురోదిషిమానసి సర్వసమమ్॥

తా॥ ఒక సై పున వేదమ్మలనేకవిధములుగా ఆకాశాది భూతజాలము. వానివలన
గలిగిన యాం ప్రపంచము, అంతయు ఎరడమాటులోన్న సీరువులే సనత్యమైనదని యుధ్మ
షించుచుండఁగా సద్గ్యతీయమై, సర్వమసందు వ్యాపించి, సర్వసమమయిన పరతత్వము
గలుగుగా, సీకీళోకమేమివని?

విద్దతివిద్దతినహినహియత్త చ్ఛందోలక్షుణం సహినహితత్తత్త
సమరసమగ్రో భావితపూత్పుం ప్రేలపతితత్యంపరమవఘూత్పుం॥

తా॥ ఎష్టుటైతే ఏదానిని తెలిసికొనలేదు, తెలిసికొనలేదో దానియందు
వేదాది స్వరూపమయిన తైగ్యములేదు, (ధర్మాధికాములనుట) సమరసమసందు
మగ్ని ఉడైనాని పథిత్రుఉడైన యవఘాత యాపగేతత్వమును ప్రలాపముచేయుచున్నాడు.

ఇతి శ్రీదత్తాత్రేయ విశచితాయామవఘూత గోతాయాం స్వామి
కూర్తిక సంవాదే ఆత్మసంపిత్యపదే శే శమన్మష్టికధనంనామ
పంచమాటైధ్యయః॥

శ్రీజగ్దారువిత్వనాధావఘాతపరగుర్వామస్తు.

శ్రీ గుణాంగా ప్రభుత్వములో

కుథుములు.

శ్రీజగద్దురు విశ్వసాధావధుతయేనము.

అ దైవత సుధాని ధి.

అయిదవభాగము-అచలము.

ఆంధ్రతాత్పర్యస్థితి
అవధుతగీత.

అధిష్టానాయిః.

శ్రీదత్తాంశువాచ

బహుధాంశుతయై ప్రవద్తువయం వియదాదిదిదం మృగణోయ సమమ్
యదిచైకనిర్సరసర్వశివ ముఖమేయమధోనొఽపమాచకధమ్॥

దత్తాత్రేయఁడు తెప్పుచున్నఁడు.

ఈ॥ అసేకిధములుగా గ్రుశులు చెప్పుచున్నవి. మేము చెప్పుచున్నఁము, ఈ పరి
దృశ్యమానమైన ప్రపంచమంతయు మృగతృష్ణలయంగలి (ఎండమాపులు) నీటితో సహీ
నము, ఎక్కుడను ఎడము లేక సర్వదిధముల వ్యాపించియున్న సర్వశివంకరమైన పర
తత్త్వమున్నట్టయితే దాని కపమానమనియు, యుపమేయమనియు సెటుల తెప్పుఁడగను.
ఏవిధమున విమర్శించినను నుపచూనోపమేయమును కుదరవని భావము.

అవిభక్తివిభక్తి విహీనపరం శనుకార్యవికార్య విహీనపరమ
యదిచైకనిర్సరసర్వశిం అజసంచకధం తపనంచకధమ్॥

ఈ॥ అపిభక్తమయసదియగాక, విభక్తమైకదియగాక, పరమైసట్టియు, కార్య
ము, వికార్యము, అనుసవిలేక యుత్తుమైసట్టియు, నిరంతరము, సర్వమును స్వాధీనము
సంయగల తత్త్వమున్నట్టయితే శూజించుట యేలాగు, తపస్సుచేయుట యేలాగు, దేనికిని
వల్లకాదని భావము.

మనవనిర్నిర్ణయశ్రీగతంహ్యావిశాల విశాలవిషీంపరమ
మనవనిర్నిర్ణయశివం మనసాపికధంపచసాచకధమ్॥

ఈ॥ మనస్సి నిరంతరము సర్వశస్త్రాపమయినది. మనస్సి తొల్లప్పుడు సర్వ
గతమయినది. అతిసూక్ష్మ, అతిషాయ్యము అనుసుయె, మథ్యిష్ట్యమునుసవిలేనిటై
యొస్సు ది. అట్టి పరతత్త్వమును చెప్పట విషయమై మనస్సుచేత సేలాగున తెప్పుడుము.
వాక్యాచేత సేలాగున చెప్పుడుము. మనస్సుచేత చెప్పట యసఁగా తలంచుట యని
భావము.

దినరాత్రివిథేదనిరాకరణముదితానుదితస్వీ నిరాకరణమ్
యదిచైకనిర్ణయశివం రవిచద్విసమాజ్యలనశ్చకధమ్॥

ఈ॥ దినము (పగలు) రాత్రి అని థేదమును నిరాకరించునది. అసఁగా “సయత్రి
సూర్యోభాత్రి నచంత్రశారకం”అను ప్రతి సుసరించినదనుట. పరమాత్మ నిలచిథించును
సూర్యుడులేదు (పగలు లేదనుట.) చంద్రుడు, సత్కత్రములులేవు. (రాత్రి లేదనుట.)
సూర్యునంద్రులు దివారాత్రములు లేక కాలాతీతమై కాలమును లోపిడని భూవము.
ఉదయమని, అస్త్రమయమని, ఉదయంబలేవని యా భూవములను నిరాకరించునదియా,
వికమై, యాస్త్రితీయమై, నినంతముగ సర్వశాశ్వములిన్న స్వీ శత్రువుండఁగా నాయన
ముండు సూర్యునంద్రులు, అగ్ని అనుసవి మిణాగురులకై నా చాలని తేజస్సు గలవాడలని
కావ్యర్థము.

గత కామవికామవిథేదణ్తతి గతచేషమవిచేషమవిథేదణ్తతి
యదిచైకనిర్ణయశివంబహిరాత్రభిన్నమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ కామము, వికామము అను థేదములేకండా గతచేషము, విచేషము, అని
థేదములేషండానున్న, వికమై నిరంతరముగ సర్వశాశ్వములిన్చుసట్టి పరమతత్త్వము నిల్చి
డగానుండఁగాను (మనస్సులోనుట) బహిరంగమనియి థేదమెళ్లం
దును. సర్వాయ్యపతసికి శాఖ్యోంతరము లహనవి లేవని భూవము.

యదిసారవిసారవిషీంపణ్తతి యదిశూన్యవిశూన్యవిషీంపణ్తతి
యదిచైకనిర్ణయశివం ధ్రువమంచకధంపరమంచకధమ్॥

ఈ॥ ఇదిసారము, ఇది నిస్సారము అనుసట్టి థేదములేకయున్న ప్పుడును, శూన్య
మని, శూర్ప మని థేదములేకయున్న ప్పుడును, నిరంతరము సర్వాత్మస్వరూపము నిండియుం
డఁగా మొదటిది అనుట యొళ్లు. చిహ్నంది అనుట యొళ్లు. ఆగ్నంతములు లేవని భూవము.

యదిథేదవిథేదనిరాకరణం యదివేదకమేద్వనిరాకరణమ్
యదిచైకనిర్ణయశివం తృతీయంచకధం తుతియంచకధమ్॥

తా॥ భేదమచేక యున్న ట్ర్యూలెస్సు, ఇది పేద్యము, ఇండుపేదుడు, అనుస్ట్రై భేదమచేక యున్న ట్ర్యూలెస్సు, ఎల్లప్పఁ డెడ్ లెగ్ యున్న సర్వవ్యాపిత్తువ భగవంతుఁడుడఁగానున్న, మూడవయవ్సుయునుటమ్ము? తురీయవస్థయని యేలాగున చెప్పమను. మూడవయవస్థ సుషుటి.

గదితాగిదితంనహిసత్యమితి విదితావిదితంనహిసత్యమితి
యదిచై కనిరస్తరసర్వశివం విషయేన్నియబుదిమనాంసికధమ్॥

తా॥ చెప్పుబడినది, చెప్పుబడినయు ఇదియే అస్త్రీ మైనస్ములునుట్టు, తెలియుఁబడనిది, తెలియుఁబడనిది, అనత్యమైనవోస్సు, సర్వవ్యాపక కైన సర్వేశ్వరుడు నిరంతరంబును గోచరుఁడై గలిగియుండిన పాశియునుస్సు, విషయములు అని, ఇంద్రియములు అని, మనస్సులు ఇవియుక్కఁడిని. రేసేవని భావము.

గగనంపవనోనహిసత్యమితి ధరణేదహనోనహిసత్యమితి
యదిచై కనిరస్తరసర్వశిన్నం జలదశ్వకధంసలిలంచకధమ్॥

తా॥ ఆకాశము, వాయువు, శ్చివి సత్యములుగాథనియు, భూమియు, అగ్నియు, సత్యములుగావనియు, సర్వవిన్నిర్యాయముగ సర్వాత్మకుడు సర్వత్రియుండగా మేఘమును నదియు, జలముపనదియు, ఎట్టుగానండును.

యదికల్పితోకనిరాకరణం యదికల్పితదేవనిరాకరణమ్
యదిచై కనిరస్తరసర్వశివం గుణవోషవిచారమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ కల్పితములైన లోకములన్నియు నిరాకరింపగా, కల్పితముయున దేవుడు నిరాకరింపబడుడఁగా (మాయచేత కల్పితమని భావము.) “ ఏకమేవాద్వీతీయం”అను ప్రతి ప్రీకారముగా జగంబంతయు బ్రిహ్మావమును బొందియుండగా, గుణములు, దోషములు నీని విచారము ఎట్టు సంభవించును. సర్వమునందు బ్రిహ్మాత్మ్వ భావము గలవానికి విచారణాయు నక్కలేడని భావము.

మరణామరణంహినిరాకరణం కరణాకరణంహినిరాకరణమ్
యదిచై కనిరస్తరసర్వశివం గమనాగమనంహికధంపదతి॥

తా॥ మరణము, అమరణము అసునవి నిరాకరింపబడుయండగాను సాధనము, అసాధనము అసునవి నిరాకరింపబడుయండగాను, సర్వక శ్రీగల దేవుడు సర్వక వ్యాపించి సర్వముననిండియుండగాను, ఒకవోటికి క్షేత్రాడము అని, ఒకవోటిసుండి రావడము అని అసునవి. మీలాగున చెప్పచున్నాడు.

: ప్రకృతిఃపురుషోనహిభేదభ్రతి సహికారణకార్యవిభేదభ్రతి
యదిచై కనిరస్తరసర్వశివం పురుషాపురుషంచకధంపదతి॥

తా॥ ప్రకృతియని, పురుషుడని, యాధిదము లేదనిన్ని, కార్యము, కారణము, అణెడి భేదము లేదనిన్ని, సర్వత్తీగల పరతత్త్వము సర్వత్త్ర నిండియుండెనిన్ని, పెలసి యుండేగా పురుషుడని, పురుషుడుఁగాధని (త్రైయసుట) యొట్లు జెప్పుచున్నారు.

తృతీయంసహిద్విథసమాగమనం సగుణాద్వితీయస్వసమాగమనమ్ యదిచేకనిర్నరసర్వశివం స్ఫవిరశ్చయువాచ చిశుశ్చకధమ్॥

తా॥ మాడెడవది యయన దుఃఖాప్రాప్తిలేదు. రెండవత్తైన గుణావిరాళమన్ను లేదు. ఇట్టి సమయమున సర్వత్త్ర నిండిన సర్వత్తీతుఁడేగా మసలివాడని, పదుచు వాడని, శిశువని, యాయవస్తులెట్లు చెప్పాదురు.

ననుత్తోశమవర్ణవిహీనపరం ననుకారణాకర్త్రావిహీనపరమ్
యదిచేకనిర్నరసర్వశివమవినట్టవినపుమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ శర్ములు, ఆశ్రమములు, అసునవి లేనితై, కార్యము, కర్త, అసునవిలేనితై, సర్వత్త్రనిండియున్న పరతత్త్వమైక్కటియై యుండేగా సప్తము అని, వినష్టము అని, యేలాగున చెప్పాబడును. (లాభసప్తములు లేవనిభావము.) .

గ్రసితాగ్రసితంచవితథ్యమితి జనితాజనితంచ వితథ్యమితి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివమవినాశి విసాశికధంహిభవేత్॥

తా॥ థక్కించుట, థక్కింపకబోవుట అసునవి అనత్త్యమై యుండేగా, పుట్టుట, పుట్టుకబోవుట ఇవి యసర్వమైతై యుండేగాను, సర్వవ్యాపియై సర్వేశ్వరుఁడొక్కఁ యయయుండేగాను, ఇది నశించినదని, ఇది నశింపలేనని యేలాగున చెప్పాటగలగును. కలగదని భావము.

పురుషాపురుషస్వవినపుమితి వనితావనితస్వవినపుమితి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివమవినోదవినోదమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ పురుషునికి పురుషతత్త్వము సప్తమైనదని (జన్మవదలినదని యనుట) వినయ వంతునికి వినయములు నశించినవనియు, సర్వవ్యాపియైన యాక్షరుఁడొక్కఁడే సర్వత్త్ర నిండియున్నాడనియు, కలిసి విసౌధమని, అనిసౌధమని, యేలాగున జెప్పాదురు.

యదిమోహవిషాదవిహీనపరో యదిసంశయశోకవిహీనపరం
యదిచేకనిర్నరసర్వశివమసామేతిమమేతికధంచపునః॥

తా॥ పోహము, దుఃఖము, అసునవి లేక యున్న టువంటిన్ని, సంకయము, దుఃఖము లేనివాడైయున్ని టువంటిన్ని, సర్వవ్యాపియైన సర్వత్తీతుఁడు సర్వత్తీథుక్కఁడే నిండియుండేగానున్ని, అప్పంకారమనియు, మమకారమనియు, నేలాగున జెప్పగలము.

ననుధర్తువిధర్తువినాశభ్రతి ననుబధవిబనవినాశభ్రతి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివమహాదృథవిమృథమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ భర్తాప్రాధర్మములు నశించుననియై, బంధాంధములు నశించుననియై, పన
మాత్రగ్రమైక్కుడే సర్వత్తినిండియుఱుననియై దెలిసియుండఁగా దఃఖమ అని, దఃఖమ
లేదని, యాఱుధై యొలుగున తలుఫుమగును. (సుఖమఃఖర్వంద్వము లేదనట.)

నహియాజీకయిచ్ఛివిభూగభ్రతి సంఖుతాశనవస్తువిభూగభ్రతి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివంఘకర్తృఫలానిభవస్తుకధమ్॥

తా॥ యజ్ఞమని, అయజ్ఞమని, విభూగమేమయులేదనియు, అగ్నియని, యతరవక్కు
వని, యావిభూగమేమయులేదనియు, తెలిసి సర్వశివుడు సర్వదా సర్వత్తివ్యాపించి
యున్నాడని తెలిసియుండఁగాను, కర్మాలమునేలుగున జెందునో చెప్పము చూతము.

ననుళోకవిళోకవిముక్తిశ్చి ననుదర్శవిదర్శవిముక్తిశ్చతి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివం ననురాగవిరాగమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ శోకవిముక్తుడు, శోకసహితుడు, అనుసవిలేకయుండఁగా, గర్వయుక్తు
డు, గర్వసహితుడునుగాకయుండఁగాను, సర్వశక్తుడైనసర్వేశ్వరుడే తానైయొక్కుడే
నిండియుండఁగాను, రాగము అని, విరాగము అని యొవ్విధమున చెప్పవచ్చును.

నహిమోహవిమోహవికారభ్రతి నహిలోభవిలోభవికారభ్రతి
యదిచేకనిర్నరసర్వశివం హ్యవివేకవివేకమతిశ్చకధమ్॥

తా॥ మోహమని, విమోహమని, యాభేదమలేకయుండఁగా, లోభము, విలో
భమునను వికారములేకయుండఁగాను, సర్వవ్యాపియై, సర్వశక్తిసంపన్నుఉడైన, పర
తత్త్వము వెల్లడియుగుచుండఁగా, అవివేకమనియు, విశేకమనియు, సేసేలుగున చెప్పు
దగును. ఈశ్వరసామైతాప్రమగలవానికి లోకగూంటు లేమియు భాధింపని భావము.

త్వమహాం నహిమాత కదాచిదపి కులజాతి విచారమనత్యమితి
అహమేవచిన్న పరమార్థ భ్రతి అభ్యహండన మత్తకరోమికధమ్॥

తా॥ సిపు అని, సేను అని ఎన్నడునలేదు. పలము, జాతియను విచారము అన
త్యమైయున్నది. సేసేపరమార్థముగా పరాశ్వరుడుడను ఆయయుండఁగా అభ్యహండనమే
లుగున సెవరికిసేను చేయాడునో చెప్పుడు.

సురుశిష్య విచార విశీర్ణభ్రతి ఉపదేశ విచార విశీర్ణభ్రతి
అహమేవశివ్యపరమార్థ భ్రతి అభివాధన మత్తేకరోమికధమ్॥

తా॥ గురువు, కిష్ణుడు ఆని విచారణలేక యండగాను; ఉపదేశమనియైసి విచారమలేక యండగాను; సేసేపరమార్థమయిన శివుడునని తెలిసి యండగాను, ఇచ్చుట ఎన్ననికి ఏట్టుగా వందనము చేయుటాను.

సహికల్పిత దేహవిభాగ ఇతి నహికల్పితలోక విభాగ ఇతి
అహమేవశివ్యపరమార్థ ఇతి అభివాదన మత్రకరోమికథమ్॥

తా॥ మాయా కర్మితమయిన యాదేవా విభాగములేదనయి, మాయా కర్మితమయిన లోక విభాగము లేదనియు, సేసేపరమార్థముగ శివుడనని తెలిసి యండగాను, ఇచ్చుట సెవ్యరికి సెట్టుగా వందను నొనర్తునో చెప్పాడు.

నరజోవిరజోన కదాచిదపి నను నిర్మల నిశ్చల శుద్ధితి
అహమేవశివ్యపరమార్థ ఇతి ఇంఖివాదన మత్రకరోమికథమ్॥

తా॥ రణోగుమతో గూడియండి గాని, విడిచిగాని, యెస్తుడును సేమండ లేదు. సేనా నిగ్రులుడు, నిత్యుడు, శుద్ధుడు, సైన్య పరమపురుషుడునే పరమార్థముగానై యండగా పెవ్యరికినట నెటుల సభివాదన మెనర్తునో తెలియకండినది.

సహిదేసూ విదేహవికల్ప ఇతి అన్నతం చరితం నహినత్యమితి
అహమేవశివ్యపరమార్థ ఇతి అభివాదన మత్రకరోమికథమ్॥

తా॥ దేహ విదేహములపెది వికల్పములేదు. సేను ఆసత్యమును పలుకలేదు. సత్యమును పలుకలేదు. అన్నతమును సత్యముగాం జెపులేదు. సత్యమునన్నతముగాను జెపులేదు. సేను పరమార్థమున విచారింపగా పరమాత్ముడునే, ఎవనికైన నెటువందనము చేయువాడనో చెప్పాడు.

వినతి వినతి నహినహి యత్త చ్ఛునో లక్షణం నహినహిత్త
పమరసమగ్నో భావిత పూత్తః ప్రలపతితత్త్వం పరమపథ్మాత్మః॥

తా॥ రూక్కుడైప్పుడ దేవిదేవిని తెలుసు కొనలేదు. తెలుసుకొనలేడో ఆక్కుడక్కుడ వేదాదిస్వరూప మేదియనలేదు. సమశ్వరసమందు మనిగినాని పవిత్రుడైన యవధాత కంటాగపి పరతత్వమును జెపుచునటించు చున్నాడు.

ఇతి శ్రీదత్తాత్రేయ విచిత్రాయామపథ్మగీతాయాం
స్వాముకార్తక సంబాదే స్వాత్మసంవిత్యవదేశే
సౌతుండ్రమూసామ ప్రాంభాయః.

శ్రీజగ్నదరథిక్వనాధావధూతపరగ్రహమస్తు.

తుభ మయ్య.

తీజగ్దరురువిక్షనాధాసధూతయేనమః

అ దైవం ను ధాని ధి.

అయిదవధీగము-అచలము.

—:0:—

ఆంధ్రతాత్మగ్యసహిత
అ వ ధూ త గీ త.

అధస పంచాల భ్యాయః.

తీజద్రుటికాచ.

రథ్యాకర్పట విరచితకథః పుణ్యపుణ్య వివరితపథః
శూన్యాగారే తిష్ఠతినగ్నో శుద్ధవిరంజన సమరస మగ్నః॥

ఈ॥ దత్తాత్రేయుడు కైష్మచున్నాడు. రాజమార్గమునం దచ్చటవ్యట పడి
పోయిన చింకిరిగ్రంధలచేత గూర్చంబడిన బొంతగలవాడై, పుణ్యపొపములను విడచిపెట్టిన
మార్గము గలవాడై, దిగుబరుఁడై, శూన్యగ్నయమునందు శుద్ధమై, విరంజనమయిన, సమ
మసడి యానందరసమునందు మనిగిరయిందువాడు ఆపధూతి తీష్ఠుడని భూతము.

లక్షో లక్ష వివరితలక్షీ యుక్తాయుక్త వివరిత దక్షు
కేవల తత్త్వ నిరంజన పూతీ వాదవివాదః కథమవధూతః॥

తా॥ లక్షోము, ఆపలక్షోము, అసువానియిందు విడిచిపెట్టఁబడిన లక్షీము (గురి)
గలవాడైనట్టియు, యుక్తము, అయుక్తము, అసువాని వద్దలివేయుటయిందు సమర్థడై
నట్టియు, కేవలపరత్త్వ మగటలన నిరంజనత్యముచేత పిత్రుఁడైనట్టి యవధూతయాటి,
వాదవివాదముల దురదైటుల సుంధను, లోకములో సెమియు ఉండని భూతము.

ఆశాపాశ విబ్దముక్తశ్శౌచాచార వివరితయుక్తః
ఏవ సర్వవిరితి నంతరత్వంశుద్ధి. నిరంజనవస్తోఽధి.

తా॥ ఆశాపాశములను విడిచి పెట్టుటివలన ముక్తుడైస్తేయిలు (ఆశలనఁగాణోలికలు అవేత్రాశ్లవంటిది. ఆశలు గలిగియుండుట త్రాశ్లతీ గట్టి పెట్టుటివంటిది. ఆఖి విడిచినతిసు కట్టివేసిన త్రాశ్లముడిని విష్ణుకొనుట వంటిది. ఆట్టిముచ్చినుండి విష్ణుచసము నొందువాఁడే ముక్తు పురుషుడని భావము) శుచిత్వము, అనుచిత్వమని, యాయాచారమును విడిచి పెట్టుటిచేత యోగ్యుడైస్తేయి, (ఇట్టివాడవభూతయని భావము.) ఈశీతిని సర్వసుంగ మములను వదఱిన మహాసభావులు యథార్థముగా కేవలము పరిశుద్ధమయినవాకై నిరంజన కంతులగు చున్నారు. అంజన మనఁగామాయాలై విద్యుత్పీత్తున ప్రకృతి బంధుము. నానిని వదచియున్న వాకై సీతమ్మకులగుదురు అనిభావము.

కథ మిహాదేహ విదేహవిచార్య కథమిహారాగ విరాగ విచార్య
నిర్మల నిశ్చల గగనాకారం స్వయముహాత్మత్వం సహజాకారమ్॥

తా॥ ఇంచటను విదేహమని, దేహమని, యావిచ్ఛా మొందుకు? (దేహము: శరీరము; విదేహము: శీత్వుడు; ఈశందును కూడా పరమ ర్థమవలన సభి వశ్శుతులే గసుక యావిచార పక్కగ్రాలేదని భావము.) ఇంచటను రాగమని, విరాగమని, యావిచారమేందుకు? (రాగమనఁగా సర్వవశ్శుతులు యందభిలాప. విరాగమనఁగా సర్వవశ్శుతులయందు వైరాగ్యము. సర్వమును త్యజించిన వారికి మిథ్యాభూతములయిన వీనితోనేమి ప్రయోజనమని భావము.) తాను నిర్వలమై, నిశ్చలమై యందుగాన మేలాగుననుండునో ఆలాగున సమజమయిన ఆకారముగలిగిన పరతత్త్వమే ఆయియున్నాడు. కావునసేదియి సకర్మాలేదు.

కథ మిహాత్మత్వం వినలియత్ర రూపమయాంకథ మిహాత్మత్ర
గగనాకార్య పరమోయత్ర విషయాకరణం కథమిహాత్మత్రీ॥

తా॥ దేనియందు తత్త్వమును సెట్లు తెలుకొనుటవ సీలనేటో దానియందు రూపమని, రూపములేదని యేలాగున తెలుసుకొన వచ్చును. రూపముగల ద్రవ్యముగాని, రూపములేని ద్రవ్యముగాని యందికాదు. గగనాకారుడైన పరమ పురుషుడు యొన్నట నుండునో యచ్చట సాక్షిత్రామేలాగునగల్గాను. (గగనాకారుడనఁగా “గగనార విందం” అనుసట్లు ఆకారములేని వాడని యర్థము.) సాక్షియైన తానుండఁగా తనకు సాక్షీంతర మేలాగున గలుగదని భావము.

గగనాకారనిర్వస్తు పూసుత్తే విశుద్ధి నిరంజన హంసం
ఏవ కథమిహాన్ని విభిన్నం బన్నివిభిన్న వికారవిభిన్నమ్॥

తా॥ తత్త్వము వలన విశుద్ధుడు, నిరంజనుడునైన పరమహంస (అవభూత) గగన సప్తముడై సర్వుత్త బహిరంతరములయందు. విష్ణుమున సిండియిన్న సర్వేష్ట్రుడై

యుండెను, ఇవ్విథమున నుండఁగా భిన్న మని (ధేదము.) విభిన్న మని (అధేదము.) బంధమని (సంసారము) వింధమని (మౌతుము) ఈవ్వెక్కుటయేలాగున సెర్పుదును. (మిమయు నితర మలేక యూష్ణురుఁ జొక్కుఁడే యున్నాడని భావము.)

కేవలతత్త్వ నిర్తనద సర్వంయోగ వియోగాకథ మిహంగర్వమ్
ఏవంపరమ నిర్తనద సర్వం ఏవంకథమిహం సారవిసారమ్॥

ఈ|| ఈవ్వెక్కుం బంతయు కేవలము పరతీత్వముచేత నంతర్వహింగాముల సర్వమస్తు వులయందు తానే యూహరింపబడి యుండుఁగా, ఓయోగవియోగములారా! మిరున్నా రని మిహంగర్వమెందుడు? మియాయందును పరమాత్మ యున్నా డు. (మియాయందు మాకేమియు ధేదబుధ్యిలేదు.) ఈలాగుననే పరమునిచేత సర్వము నిరంతరముగ నిండియుండుఁగా (నిరంతరము అనుగా సంయలేకుండా సర్వుత్తయని అర్థము.) సారము, విసారము (బలము, బల హీనము.) అనునవి నికసేలాగున వేతగును? వేఱుగావని భావము.

కేవల తత్త్వ నిరంజన సర్వం గగనాకార నిర్తనద శుద్ధమ్
ఏవంకథ మిహంగవిసంగేసత్యంకథ మిహంగజ్ఞ విరజమ్॥

ఈ|| కేవలము అద్వీతీయమైన పరమేశ్వరునిచే సర్వము నిరంజనమై యుంటున్నవి. గగనా కారమై యుంతయు కుధుమైయున్న కై యున్నది. ఇదిసత్యము. ఇట్టివిషయమూర్ఖము సంగము అనసంగము, అనుసపు యుచ్ఛిపే? (సంగమనుగా ప్రకృతితో గలని యుండుట, విసంగమనుగా కలియక యుండుట.) రంగము, విరంగము, (వినోదము, ఆవిశోదము.) అనునవి సత్యముగా సెక్కుడివి? సర్వము సర్వేశ్వరాత్మకమై యుండుఁగా నీధేదబుధ్యమైచ్చటి దని భావము.

యోగవియోగగై రచింతలో యోగి భోగవి భోగై రహితో భోగ్
ఏవంచరతమున్నంమున్నం మనసా కల్పిత సహజాన్నదమ్॥

ఈ|| యోగవియోగములేక నే నోరియైనట్టియు (సంయోగవియోగములనడి ప్రకృతి సంబంధ ద్వాంద్వమును వదలి కేవలపరమాత్మగా సయిన వాఁడనిభావము.) భోగము (ఇందియ సుఖము.) విభోగమనుగా (ఇందియ సుఖము.) ఇవి రెంపులేక భోగియై సట్టియు, (ఇచ్చట భోగమునది బ్రహ్మమండున భవము.) ఎట్టిగుణములుగరించ పరమహంసుడు మనసుచేత గలింపబడిన సహజమయున ఆనందము గలుస్తునుగా మందమయుగా (మిక్కిలి మందముగానసుట) సంసరించుయంకును.

భోగవిభోగైనైనుతతుంయుక్తో దైవతాదైవతుంకథమిహం క్షమ
సహజో విరజ్ఞకథమిహం యోగి శుద్ధనిరంజిన సమరసభోగో||

తా॥ బోధవి బోధములతో (ఖూనాళ్ళానములు) సెల్లప్పదు గూడికొని వాడైన యోగి, క్ర్యూరాట్లైతములచేత (ధేదాధేదములు) ఏలాగుసమిము క్ర్యూడెగను? (కాడనటు) శుధుండై, నింజనుండైన సమరసానుభవముగల యోగియిచ్చుట సహజమయిన విరజ స్క్రోటైసటి (రజస్తుమః ప్రభృతులలే) శశ్శ్రేష్టండే లాగున నయియుండుమణి ఎట్లగునో చెప్పుమని భావము.

భగ్నాభగ్ని వివర్జితభగ్నోలగ్నాలగ్ని వివర్జితలగ్నిః
ఏవంకథ మిహసారావిసారసు మరసత త్వంగగనాకారాః॥

తా॥ భగ్ని ము (సాత్సనము) అభగ్ని ము (స్థితి) ఇవింక యెల్లప్పదు భగ్నైడైన వాడును (అద్భుతాయై కారుండమటు) లగ్ని ము (కలిసియుండుబు) అలగ్ని ము (విఫిచియుండుబు,) ఇవిరండును లేనివాడయ్యాను, లగ్నైడైన వాడును (ఒగద్వాయిషండనిభావము) సమర సరూపుడు నయిన సారా సారములయొక్కు-విచారణ యేలాగున గలుగుచుస్తు ది? సర్వమయుని విషయాసైభిన్న విషయుండుకని భావము.

సతతం సర్వావర్జితము క్ర్యూ సర్వర్యంత్ త్వేవివరితము క్రం

ఏవంకథ మిహసివితమరణం భాగ్యానాభాగ్యానైః కథమీహకరణమ్॥

తా॥ సర్వమును వదలుంచేడ యుక్కైసెట్లియు, సమస్తత్వములచేతున విము క్ర్యూడైసటియు, (ఇచ్చుత్వములనుగా అశ త్వేతములు. వానిని వెడచిన వాడమట. జ్ఞానేంద్రియములు గి క రైపుందియములు గి వీని విషయములు గం అంతికరణములను వుసోబుధి చిత్రాహంకారములు గం ఈ యిచువినిసాల్లు తత్త్వములను ఏంచి తానిచువిస్తుదవ వాడైన సీక్యూరుడని యభిప్రాయము.) శశ్శ్రేష్టాక్కు-డే యియియుండుగా నినట తీవితమియు, మరుణమియు, సేలాగున గలుగున? మచియు భాగ్యముచేయుచేయు కూడాఉయనుని సాధనము రెట్లుగున? (కావనిభావము.) జ్ఞానేంద్రియములు త్వేత్తు. చట్టువు. శ్రోత్రము. జీవ్యా. ప్రభూణము. అని అయియ. వీని విషయములు. స్వర్ఘము. రూపము. శబ్దము. గంధము. అనియైయ. క రైపుందియములు. వాక్యా. పాణి. పాదము. పాయము. ఉప్పులనియైయ. వీనివిషయములు. వహనము. కృత్వము. గమనము. విసర్జనము. ఆసందము. అనియైయ. త్వేత్తునవి చెప్పుబడి యుస్తు వి.

ఇన్నేజాలమిదంసర్వం యభామురుమరీచికా

అఖాటైతమనాకార్లో వర్తతేకేవలశ్శివ్యా॥

తా॥ ఈ విషయాసైనమయిన జగంబుతము సీదజాలమువంటిది. ఎండమువుల లాంచి పీరుంటిది. గాని సత్క్యూసైనదికాదు, దీనిలన బంధమాతుములు లేవు; పుర్వాపాప ములు, సుఖముభాములు, కీలోప్పుములు, లాభాలాధములు, జయాపజయములు, ఆశానిరాకలు, లోసగమ్మంయ్యములు బంధక్కుబువాప్రేములు. శశ్శ్రేష్టాకడని

థేదము ధూమాదిమార్గము. అన్ని రాదిమార్గము, లింగకరీరమ్మ, విరజాస్నానము, ముక్క పురుషులలో దేవులు, ఇత్యాదులు మౌత్తుపదవార్యములు. ఈశరంహను దేవకుయొక్క రుడే యఱండుటు తెక్కిన దృతయు ననత్యము, ఈశ్వరుడు సత్యమనుటయు, తానే యొక్కరుడనుటయు, పరమార్థమయిన యొక్కరుడని రొఱుంగుట యొక్కటి నిత్యమని భావము. అఖండితమై, అనాకారమై, కేవల పరతత్వమన్నది.

ధర్మాచామ్మపర్వత సరీషస్సన్నర్వధావయమ్

కథంరాగవిరాగై శ్చ కల్పయ న్నివిపశ్చితః॥

తా॥ ధర్మము మొదలు మౌత్తుపర్వంతము మేము నిస్పృహులము. ఇట్టివారమై యఱండుగా రాగవిరాగములలో సేల మాకుసంబంధమను పండితులు కల్పించుచున్నారో తెలియదు. రాగము (ఆస్తి) విరాగము (అనాస్తి) ఇవి మాకు గలుగ సేకలుగవని భావము.

విన్నతివిన్నతినహినహియత్త ఛందోలత్తణంనహినహిత్తత్త
సమరసమగ్నో భావితప్రతీతః ప్రలపతిత త్వంపరమవధూతః॥

తా॥ ఎష్టుకైచ్చుటను ఏదియున్న దని తేఱుసుకొనుచున్నాడో అక్కడ వేదో క్రూరుషుమయైదు. లేదు. సమసమనందు మగ్ను ఉడ్డెనాని పవిత్రుడైన అవధూత ఈలాగున తత్యమను ప్రలాపమగ సంభాషించుచున్నాడు.

ఇతి శ్రీ దత్తాత్రేయ విరచితాయామవధూత గీతాయాం

స్వామికార్తిక సంవాదే స్వాత్మశ్వసంవిశ్వపదేశే

సత్తమోఽధ్యాయః॥

శ్రీజగద్దురయిత్వసాధావధూతపరగాగ్నిర్వామస్తు.

శుభ మత్త.

శ్రీజగ్దారు విశ్వనాథాపథూతయేనము.

అదైవ్ తసు ధోని ధి,

అయిదవభాగము-అచలము.

ఆంధ్రశాస్త్రసహిత

అవధూతగీత.

అధిలస్తుమోటాయ్యయి.

శ్రీదత్తఉవాచ.

త్వద్వ్యాత్రయావ్యాపకతాహతాతే ధ్యానేనచేత్పపరతాహతాతే
స్తుత్యామయావాక్పరతాహతాతేకుమస్వనిత్వంత్రివిధాపరాధా॥

తా॥ దత్తాత్రేయుడు జైష్వతున్నాడు. ఓ పరమదైవా! సద్గ్యేశ్వరా! సద్గ్య
వ్యాపకా? సద్గ్యత కీ! పరదేవతా! నావిస్తు పంబాలింపుము, నీనిమిత్తమై యాత్రిచేయుట
వలన నీవ్యాపకత్వము గొట్టుబడిసాం. నిన్ను గూర్చి ధ్యానము చేయుటచేతను నీయుక్క
చిత్తక్షేపము గొట్టుబడిసాం. నిన్ను నేను స్తోత్రమచేయుట చేతను నీయుక్క వాక్పర
త్వము గొట్టుబడిసాం. ఇట్టి యపరాధమలు లిత్యోము మూడు విధమలుగా కేయు
చున్నాను. తీవి నస్తి ఉపేసి తుమియింపుము.

కామైరహతధీరాన్తమృదుశ్శుచిరకించన్చ

అసీపోశామితభుక్కాససిరోమచ్ఛరణమున్మి॥

తా॥ ఏకాములచేతను బ్యాధివరింపనివాడు దాంతుడు. (ఆంతరింద్రియనిగ్రహముగలవాడనటి,) మృదు స్వభావముగలవాడు, పరిషుధుడు, తనకేచింతయు లేని
వాడు, దేవిని గోవివాడు, మిత్రభోజి, వీఁడు కాంతుఁడుఁబడును. (ఒపోరింద్రియ
నిగ్రహముగలవాడనిభావము.) ఆంతర్మహిరింద్రియు నిగ్రహముగలిగి స్తోరుఁడై గన్ను శరణు
నొందినవాడే మునియని చెప్పుబడును. నస్తి పరమేశ్వరునిగా దలంచి శరణుసెంత

వలెనని భావము. పరమాధ్యమన స్తోత్రాదై యయినన ఇంద్రజాలమను నిజమని తెలుగు కుండుటకు గురు శిష్టాన్యాయము. గ్రహింపవలయును.

అభ్యమత్తో గ్రహిరాత్రాధృతిఘ్రాణజత్ప్రథ్మణః
అమానీమానదృక్కల్పు మైత్రుక్కార్థిక్కుక్కవిప్పు॥

తా॥ ప్రమత్తుఁడుఁగాక గంభీరమయిన మనస్సుగలవాఁడై స్తుర్ముగలిగి కామ కోర్ధాది షద్గుమలను జయించి మానాభిష్టానమలు లేక ప్రమాణాతీకుఁడై దయా భుఁడై త్రికాలభ్యాండైన వాడు మిత్రుఁడుఁటకు దగినవాడు.

కృపాలుర కృతద్రోహ స్తోతిత్సుస్సర్వ దేహినామ
సత్యసారోఽ నవద్యాత్మ సమస్సర్వో పకారకం్॥

తా॥ సర్వభూతములయందును (జమలులోనగు సర్వాక్షరాంచియనట.) దయఁల వాడును, ప్రోహమచేయనివాడును, తన కొరులుచేసిన ద్రోహమును తుమించి సహించి యుండుపాడును, మనస్సున నింద్రుక్కర్మలు లేనివాడును, సర్వజనలకు నుపకారమ చేయునాడును, సముడని చెప్పఁబధిను.

అవధూత లక్షుం వరైరాత్వ్యం భగవత్తుమ్మి
ప్రభుజ్ఞ వేదవర్ణార్థ తత్త్వజ్ఞేర్వేద వేదాన్త వాదిభీః॥

తా॥ మిక్కిలి పూజనియుండై భగవత్తుల్యులయిన వారిచేత సవధూతులక్షుంము తెలుసుకొనడినది. వారు వేదాత్మకమలయొక్క యద్దుమనందలి తక్కుమేటింగినవారు గాను, తత్త్వజ్ఞాలము, వేకవేదాలముల సైల్పుష్టుడు వాసించువారును, ఆయి యుండుడు వారే ఆవధూత లక్షుంమును కైప్పఁడుకుఁ దగినవాడు.

ఆశాపాశములేక ఆదిమధ్యాన్త నిరక్తిలః
ఆనందేవరతతే నిత్యమకారంతస్య లక్షుంము॥

తా॥ ఆశాపాశములేక ఆదియందు, మధ్యాయందు, అంతమందును, నిర్గులుఁడై. (ఏకరీతి మనస్సుగలవాఁడైయనట.) ఎల్లప్పడానందము సందే ఎవడుండుకో ఆతనియొక్క డూ భర్తుము ఆవధూత ఘడమునందలి ఆకారమయొక్క ఆధుము.

వాసనా వర్జితాయీనవ కవ్యంచ నిరామయమ్
వర్మానేషు వర్తేతవకారం తీస్యలక్షుంముమ్॥

తా॥ ఎవనిచేతును (అనాదికర్మ) వాసన వజలిపెట్టుఁడుస్తూ, ఎవ్వుడానందమునే చెప్పఁడినదో, ఎవ్వుడు వర్తమానము లందుండునో, (అనఁగా గతమను శోకింపక అనాగతమను నాశపడక నరమానకాలములైనే కాలమన కేళి అభించిను దానిపో

దృష్టిపోండి, ఏది లభింపకున్న ను సమబుద్ధిగా సేరయింది, తృప్తికలిగి యుండునో) వాని కవథూతే పదమునందలి వకారమునకుది సార్థకము.

ధూలిధూసరగా త్రోణిధూతచిత్తో నిరామయ్య
ధారణాధ్యాన నిరుత్తుకో ధూహార సస్య లక్ష్మణమ్॥

తా॥ ధూలిచేత ధూసరవర్ణమైన శరీరమణు, చిత్తము శోగ్రాపై యారోగ్యము గలిగి ధారణయు, ధ్యానము అపుసవిలేకు ఎవడు సగ్గుసమడుగానుండునో వాని కవథూతే పదమునందలి ధూవర్ణము చెప్పుదగియున్నది.

త త్వచింతా ధృతాయేన చీంతాచేప్పా వివర్జితః
తమోహంకార నిరుక్తస్తకార సస్యలక్ష్మణమ్॥

తా॥ ఎవిచేత తత్క్షచింత ధర్మింపబడిఫురో, ఎవడు చింతగాని, చేప్పలుగాని లేని వాడైయుండునో, తామసము, అహంకారము, ఇవిలేవుండ సేవడుండునో, వాని కవథూతే పదమునందలి తకాలము చెప్పుదగును.

ఆత్మానం చామృతంహిత్యా అభిన్నం మోక్షమవ్యయమ్
గతిహితుత్సిత్తం కాళోవర్తతే సరకంప్రతి॥

తా॥ తనను పరమాత్మను వదలిపెట్టి ఆభిన్న మై యవ్యయమయిన మోక్షమును వదలిపెట్టి శోయినవాడు ఉచ్చితుడై, కాక మనంచి ధర్మముగలవాడై, యొకడుండునో వాడు సరకముగుర్వాప్తి పోవువాడై గాని మోక్షమును పొందడు. (సరకము అను నదియు పరతత్త్వముకంటే భిన్న ముకాదు గాని ఆ యనుసంధానము లేనివానికది బంధుమై ప్రకృతిశాధల నలయించి యనయము సంసారమునం దిర్పుము బంధరూప దుఃఖములను భవింపఁశేయును. తాసేనుభవించినను బ్రహ్మగ్రూహమని యనుసంధించిన నదియు బంధరూపకము కాదని గ్రహింపవలయును.)

మనసా కర్మాణవాచా త్యజ్యతాం మృగలోచనే
నతేస్వర్గోఽప వర్ణావాసానస్థం హృదయంయది॥

తా॥ లోకములోని త్రైసే సంబోధించి చెప్పుమన్నాడు. ఓ మృగాలోచనమైన కాంతా! నీయొక్క హృదయము పరమానందము సెందినట్టుయుతే లోకములోని పురుషు సంగాదులను మనస్సుచేతను, కర్మచేతను, వాక్యచేతను, సర్వవిధముల విడిచిపెట్టుము, రైకున్న నీకు బంధము కలుగును.

నజానామి కథంతేన నిరిత్తా మృగలోచనా
విశ్వాస ఝూతకీంవిధిసర్వ మోక్షసుభాగులామ్॥

చ॥ వానిచేతును మృగలోచన (త్తు) యమనది ఎందుకు స్వజీంపుబడినదో తెలియదు. ఆజాపి స్వద్వమోతుములను ఫూతెచెయు విశ్వాసఫూతకురాలని దాని నెఱింగుము.

**మూత్రశోషి తదుర్గనేహ్యమేధ్య ధ్వారదూమి. తే
వర్షకుడై యేరమన్నీ తేలిప్యునేనసంశయ్యి॥**

త॥ మూత్రము, రక్తము, ఇసిచేత దుర్గంధమై ఆశేధ్యధ్వారదూమిచేతను దూషింపు బడియున్న చర్మముయమయిన గుండమునంధు ఎవరురమించుదురో వారు నిస్సింశయముగ సంసారబధులై చిక్కుములోబడిన పక్షివలె తన్ను కొని తన్ను కొని యెందుహానే వెఱవు లేక పడియున్నట్టు సంసారమునుసే చిడియుండునుగాని వేఱుమార్గమెళీగి మోతుము నందలేదు.

**కాటిల్యదంభ సంయకాసత్యశోచ వినదితా
కేనాపినిర్మితా నారీబధునం సర్వదేహినామ్॥**

త॥ పతులను బట్టుకొనుకొడు ఉరులల్లినట్టుగా సమస్తప్రాణులకును, కుటీల త్వయు, దగ్గరము, పీనితోగుడి, సత్యము, ఆకారమును వగలిన నారీబంధము (త్తు యసెము. ఉరి) ఏవడో యొకానొక సేపురిచేతను కల్పింపుబడినది, త్తులోలును ముక్కి లేదని భావము.

**తైలోక్య జనసీధాత్రీసాభగీ నరకోద్ధువమ్
తస్యాంజాతోర తస్తుత్రమహ హసంసార సంధితంః॥**

ఇ॥ తల్లియనునది మూడులూక ములను బుట్టించునది. అదియోనియను నవయవము గలది. నానియందండ్రును బుట్టుదురు. ఒకయోనియందు బుట్టినవాడు కావున మతి యొక యోనియందు అభిలాష గలవాడగు మన్నాడు, సంసారముయొక్క స్థిరియాలాగున సేపుపుట బహు ఆశ్చర్యకరమైన చిత్రమైయున్నది.

**జానామినరకం నారీంధువంజానామి బధునమ్
యస్యాంజాతోర తస్తుత్రమహ స్తతైవధావతి॥**

త॥ నారియనునది (త్తు) ఒక నరకముగా దెలుషుకొనుచున్నాను. మతియు నిశ్చయముగా నొకబంధుమగా నెన్ను చున్నాను. ఎందువలన సనఁగా దానియందబుట్టిన నరుడు తిరిగి దానిని గుఱించియే పరువెత్తుచేస్తున్నాడు, కావుననిదియొక యురుల్కాడు నంటిది.

**భగాదికుచవర్యమైం సంవిధినర కార్ణవమ్
యేరమన్నీ తున్తుత్రమహ సినరకంకధమ్॥**

అ టైట్ రి సుధా ని థి.

తా॥ భుమి (యోని) మొదలుకొని స్తునముల ప్రశ్నంతమగ్గల ప్రశ్నేశము యోత్తు నిరుక్తముణై సముద్రముగా సెఱ్లాగుము. అందులోనుండి యావలకు వచ్చినవారు తిరి దానియందే రమింప నిచ్చుయించు చున్నా రీగుడా? వారు నరకసముద్రమును, దాటుట రేలాగుననో చెప్పము.

విష్ణుదినరకంఫూరం భగంచపరినిర్మితమ్

కిముపశ్యు సిరేచి త్తకధం త్తై వధావని॥

తా॥ నరకములు ఎత్త భేదములు గలవు. అందొకటి విష్ణునరకము. (అనుగా నమే భ్రమశ్శారి తమగొఱ్ఱు.) దానిలో పడవేయెటు డెయికిష్టోర్యాప్లైన నరకమైయున్నది. అది యమలోకమున నున్న దని ప్రసిద్ధి. మూర్తి పూరీనమయియన విష్ణునరకము భూలోకమునందు భగా కృతిగా సిర్క్యూప బడినది. ఓ చిత్తమా! ఏమని దానిని చూచెదవు. అందులోనుండి వచ్చి తిరి దాని కొఱకేల కాంక్షించెదవు. ఆదే ధోరణి రేమి సీకు? మంచి మార్గమును వెడకికొనుము.

భగేనచర్యుక్తసేన దుర్గాసేన ప్రశ్నేనశ

ఖ్యాతితం హిజగత్సర్వం సదేవాసుర మానుషమ్॥

తా॥ చర్యగుండము, దుర్భంధము, గాయము, గలదియగు భగాకారమగుసవయ నమచేత దేవాసురమానుష సహితమయిన జగంబంతయు ఖండింపబడినది. తసయందు ఆసక్తిగలవారినిగా జీయుచున్న దని భావసు.

దేహర్షి వేషహా ఫూరే పూరితంచేన శోషితమ్

కేనాఫి నిర్మితానారి భగంచైన అధోముఖమ్॥

తా॥ మహాభీకరమైన దేహమనెడు సముద్రమునందు రక్తమనించా శ్శార్పింపఁ బడినది. దానియందెవనిచేతనో అధోముఖుగా భగమనియొకటి నిర్మింపబడినది. అది సర్వజంతువుల నాక్రించు భయంకరమైన పెనులిపంచీటై యున్నది.

అ నీరేనరకం విధికోటిల్యం బాహ్యమృషితమ్

లలితా మిహాపశ్యుతి మహామున్త్రీ విరోధినిమ్॥

తా॥ లోపలయంతయు నరకమని ద్వారియుము. పైనచూచుటు కుటిలప్పము కలిగినది. త్తీశు వాక్యులసందు తమకాటియైమును చెప్పుదురని భావము. ఆట్టిత్తీని మహాముత్తములున విశోధియని యెంచక సుందరురాలిని ప్రతివారును చూచెదరు. ఇదికేవలము ఉరమాత్మమును మాటువరచెటీ మాయుమౌవానాత్తము, దీనినిమృగంజనదు. మాయును గ్రాఘించునని యుద్ధముచేయగా ఆది యామోవానాత్తమును ప్రయోగించి జగత్తును

తసుకుమగా చేసుకొను చుస్తు దని భావము. శ్రీహామయు సరణ్యము సర్వవిధములు ఖండించినగాని ముక్కిమార్గము దౌఱకడని భావము.

త్రిభూత్య జీవితదబ్దంభ వున్తె వదేహివామ్
అపోజాత్తో రథస్తుత అపోజాత్త విషమ్యునా॥

తా॥ ఈసంసార చక్రమయైక్కు యానమత్కారమును చూడగా మనస్సునకు మరీ, మరీవింతయగు చుస్తు ది. ఏలాగునఁగా (గర్భస్ఫిండమునకు). తెలియకుండా జీవిత మయించినటి, వాడే దేహిమై సంసారిమైనాడు, అందుసంభూతికి వెడలించినాడు ఇట్లు వచ్చినప్పాడు తిరిగిదానియందే ఆస్తికలిగి దానిపెంటసే తిరుగుచున్నాడు. అహ! ఏమి! ఈసంసారపు చేష్టతు. బహు ఆశ్చర్యముగా నుస్తు చి.

త్రత్తమగ్గారము సేచనశ్శేవానుర మానవ్యా

తేయూ న్నినరకంఘోరంసత్యమేవననంశయ్యః॥

తా॥ దేవరలు, అసరులు, మనమ్యలు, వీగందలును మాధుత్తై వానియంజేర మించు చుస్తున్నారు. వారులు ఘోరమైన సగకమును బొందుయరుగాని సంశయములేదు. (నారీలగ్గులు సగకగ్గులగుయగాలి ముక్కిసెందరేరని భావము.)

అగ్నికుణ్ణసనూనారీ ఘృతకుమ్యసమోనరః

సంగ్రంథేణ విలీయేత తస్మాత్తాంపరి వర్జ్యయేత్॥

తా॥ శ్రీయనునది నిష్పాతుగల గుండమంటిది. పురుషుడైన వాడు పేరిన సేయ గలకుండమంటివాడు. అగ్ని సంస్కర గలిగిన కైతే కుండలాలోని సేయకఱుగక మానదు. కావున శ్రీయుద్దచేయటను పురుషుడు సర్వవిధముల నదిలివేయవలయును. ఈభర్మము పరస్పర మగలదు గావున శ్రీయున దోషినిపురుషునియుద్దచేయటయును సర్వవిధములనదిలివేయ వలయును.

గాఢిమా ధ్వీతధాప్తే విభేయాత్తివిధానురా

చతుర్ధి శ్రీసురాభేయాయయేనుమోహనంజగత్॥

తా॥ లోకములో మాఁడువిధముల మత్తమద్వయములు గలవు. అవిగుడవికారమైనదియైకటి. మధు (తేసలేకయపు) వికారములునది యైకటి. పిశ్చము (గుగ్గిలము) లోచేయఁబడినది యైకటి. ఇవితమ్య సేవించిన శారీక మదమేక్కించి యైడలెఱుంగమంచున్ఱు చేయసి. వీలిలో పాటునాల్మది శ్రీయనునది యైక మద్వయము. దానిచేత ఇక్కుపోత్తాతమయి యుస్తు ది. ఇంకను దీనియందు విశేష మొకటీగలదు. పైమాడు మద్వయములు తమ్ముపోనము చేసినవారికి మార్గమక్కుపోత్తించును, శ్రీరూపమద్వయము గఁగుగుస్తు

వారిస్తేకై చెక్కును. కావున వాగికంచెనిదియే ఏక్కి-రి చెడుగులున మద్యమూన దృష్టికొడుకుండ త్రీవదిలిచేయడగినది. శ్రీసత్కండు రూగీకాసేరడని భావము.

మద్యపానం మహాపాపం నాటినంగ స్తదేవచ
తస్త్రైద్వయం పరిత్యజ్యిత త్వ నిష్ఠోభ వేమ్మనిః॥

ఈ॥ మద్యపానమ మహాపాతక ముల్చానిది. మహాపాతకములైదు. ఇందున జ్ఞానప్రాణి యాసురాపాయా బ్రహ్మపూర్వ గురుతెల్లుగా. ఏతెనుక్తశ్చ పంచేతే మహాపాతకిన స్ఫుర్తా॥ తా॥ బంగారము దొంగలించుట. సురాపాయము చేయటా. బ్రహ్మపూర్వచేయటా. గురుభూర్ణాసంగమము ఇవిచేసిన వారితో సహవాసముచేసి యఱండుట. ఇవి అయిగాను మహాపాతకములు. అని ప్రమాణమున్నది. శ్రీసంగమునట్టిచేయయియున్నది, గమక నీరెండును తత్త్వాన్ధుండైన వాటువదలి వేయవలయ్యాను. వాందుమునియని చెప్పంబడును.

చిన్నాక్రానంభాతు భద్రంశరీరం నష్టచిత్తేభాతవో యూ నినాశమ్
తస్త్రాచ్ఛిత్తం సర్వతోరక్షణేయం ; న్యాసచిత్తేబుద్ధయస్సంభవత్తి॥

ఈ॥ భాతువులచే గల్పింపబడిన యా శరీరము చిత్తముచే నాక్రమింపబడినది. చిత్తము సష్టుషైనట్టుయితే (విషయాంతరాసక్తముకావున్నట్టుయితే) భాతువులు నాక్రము నొందును. (భాతువులు = ఇందియములు.) కావున సర్వపిథముల సర్వయత్నములలోను చిత్తమును రక్షించి చలనమలేకుండ స్వస్థముచేయవలెను. యాలాగున చిత్తము స్వస్థమైతే బుద్ధులు సంభవించును. బుధియనుగా పరమార్జునము.

దత్తాత్రేయావ భూతేన నిర్మితానదసరూపిణా
యేపరత్ని చక్రణ్య న్యితేషాంశైన పునర్భవః॥

ఈ॥ ఆనందస్వరూపుండైన దత్తాత్రేయిండను నవభూతచేత ఇది నిర్మింపబడినది. దీనిని శవరు పరించుటరో, ఎవరు వినుదురో, ఎవరు ప్రాయియటరో, వాటికి తిరిగి భూమియందు జన్మమలేదు. పూతము గలుగునని భావము.

ఇతి త్రీతత్త్వాతేయ విన్నచితాయామవభూత గీతాయాం స్వామి
కార్తిక సంవాదే స్వాత్మసంవిగ్యపదేశైషైవైథాయః॥

శ్రీచంద్రమ విశ్వసాధావభూత పరాగ్రావుమ్ము.

